Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 20 maja 1933 r. 863.

Treść numeru:

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

Str.

HANDEL ZAGRANICZNY.

FINANSE I BUDŻET.

/c.d.n./

T r e ś ć n u m e r u /c.d./.

/c.d.n./

T r e ś ć n u m e r u /c.d./.

x

x x

HANDEL ZAGRANICZNY.

Litewskie stosunki gospodarcze z Niemcami ."Tautos Ukis" Nr.4 z 1933 r. Art. dr.Puryckiego p.t."Uwagi w sprawie naszych stosunków gospodarczych z Niemcami". Streszczenie:

Litewski obrót handlowy z Niemcami po wprowadzeniu lita przedstawiał się, jak następuje:

Lata	Eksport /w milj.lt./ ogólna suma eksportu	do Niemiec	%%	Import ogólna suma importu	do Niemiec	%%
1923	146,7	63,4	43,2	156,6	126,7	80,8
1924	266,5	114,6	43,0	206,5	138,2	62,5
1925	242,7	123,1	50,7	252,7	143,0	56,6
1926	253,3	118,6	46,9	240,8	129,5	53,9
1927	245,9	126,8	51,6	265,7	141,2	53,1
1928	256,9	148,3	57,9	291,1	146,8	50,4
1929	329,8	195,9	59,7	306,4	150,2	49,0
1930	333,7	199,9	59,9	312,4	151,4	48,4
1931	273,1	125,4	45,9	277,9	130,6	47,0
1932	189,1	74,0	39,1	166,9	67,2	40,2.

Z powyższej tabelki wynika, że w ciągu pięciu lat przeszło połowę eksportu litewskiego kierowało się do Niemiec. Jedynie w 1932 r. Niemcy ustąpiły pierwszeństwa Anglji, która zagarnęła 41,3% eksportu. Tem niemniej Niemcy pozostały poważnym importerem pod względem rozmaitości importowanych produktów.

Co się tyczy importu z Niemiec, to zmniejsza się on z każdym rokiem. W ciągu pierwszych sześciu lat ostatniego dziesięciolecia przeszło połowa importuulitewskiego pochodziła z Niemiec. Dppiero od 1929 r. import z Niemiec procentowo się zmniejszył.

Te niemieckie tendencje litewskiego handlu zagranicznego oddawna już budzą uzasadniony niepokój wśród litewskich ekonomistów i polityków. Niepokój całkiem słuszny. Gdy bowiem Litwa pod względem handlu zagranicznego zależy w 50 procentach od Niemiec, zależność Niemiec od Litwy jest minimalna. Świadczy o tem tabelka poniższa:

Lata	Eksport milj.R.M.	% ogóln.eksportu	Import milj.R.M.	% og.importu niem.
1929	56,0	0,4	68,9	0,5
1930	60,1	0,5	67,9	0,7
1931	40,4	0,5	34,8	0,5.

Tak więc podczas, gdy obrót z Niemcami stanowi dla Litwy połowę obrotu głównego, dla Niemiec stanowi on zaledwie 1/2% ogółu.Tego rodzaju zależność jest rzeczą bardzo niebezpieczną i cieszyć się należy z powodu zmniejszenia tej zależności. Przy odpowiednich wysiłkach można zależność tę jeszcze bardziej zmniejszyć, zwłaszcza, że sami Niemcy swą izolacją i zamykaniem się temu dopomagają. W normalnych warunkach natomiast Niemcy są i powinne pozostać najważniejszym rynkiem litewskiego handlu zagranicznego. Na więzy ekonomiczne między Litwą a Niemcami składa się kilka przyczyn. W pierwszym rzędzie stosunki te zależą od gospodarczej struktury obu krajów. Litwa jest krajem rolniczym, podczas, gdy w Niemczech przeważa przemysł. Pozatem oba kraje mają wspólną granicę, wreszcie Niemcy leżą na drodze pomiędzy Litwą a Europą zachodnią, co ma szczególne znaczenie zwłaszcza obecnie, gdy Litwa nie ma żadnych stosunków z Polską. Wreszcie na rozwój stosunków handlowych między obu krajami wpływają tradycje i zwyczaje. Litwa zdawien dawna przywykła prowadzić z Niemcami handel.

Logicznie biorąc nic nie powinno wpływać na utrudnianie stosunków gospodarczych między obu krajami. Ze strony Litwy takich przeszkód nie było. Niemcy mogły swobodnie korzystać z rynku litewskiego dla celów swego eksportu. Jeżeli chodzi jednak o Niemcy, to zaczęły one od 1925 r. ograniczać w silnym stopniu eksport litewski do Niemiec swą polityką agrarną. Głównym celem tej polityki jest protekcjonizm w stosunku do niemieckiego rolnictwa.

Sfery gospodarcze obecnej rządzącej partji w Niemczech chciałyby stworzyć gospodarczą "Europę Środkową". Niemcy ograniczają obecnie import wszelkiemi środkami. Jednocześnie zmniejsza się jednak i eksport niemiecki. Tak więc nie mogą Niemcy odwrócić koła historji i uniknąć wymiany towarów pomiędzy krajami.-

D r . P u r y c k i o i m p o r c i e l i t e w s k i m . "Tautos Ukis" Nr.3 z 1933 r. Art. p.t. Uwagi o naszym imporcie". Streszczenie:

Eksport i import Litwy dzieli się na 5 grup: I/Żywe bydło; II/Żywność; III/Surowce i półfabrykaty; IV/Fabrykaty; V/Złoto i srebro. Te grupy importowe przedstawiały się w latach 1924-32 jak następuje:

Lata.	Żywe bydło	Żywność.	Surowce i pół fabrykaty.	Fabrykaty.	Złoto i srebro.
1924	1.061,6	37.591,1	41.722,7	126.156,4	0,2
1925	1.187,2	57.924,2	56.506,7	134.674,7	2.410,0
1926	86,9	44.797,6	64.726,4	128.280,9	2.896,0
1927	134,5	48.952,2	71.648,8	144.866,6	91,9
1928	89,6	50.749,6	78.166,5	161.819,5	266,2
1929	39,3	55.681,8	84.922,1	165.476,0	253,2
1930	289,3	38.866,9	84.239,1	188.948,7	0,1
1931	184,9	27.881,3	72.055,6	177.570,3	266,9
1932	26,4	17.145,5	49.099,6	100.255,8	456,2

Jeżeli chodzi o pierwszą grupę żywego bydła, to niewiele ona mówi. W ostatnich latach import rasowego bydła zmniejszył się do minimum i prawdopodobnie już się nie rozwinie. Rolnictwo litewskie ma już pod tym względem to, na czem mu zbywało.

Jeżeli chodzi o drugą grupę, a mianowicie grupę produktów żywnościowych, to w grupie tej główne pozycje stanowią: cukier, śledzie, sól, owoce południowe i zboże. Poniższa tabelka wykaże zmiany, jakie zachodziły w tej grupie importowej:

		1924.	1925	1926.	1927.
cukier	wartość /tys.lt./	14.359,2	18.787,5	17.774,9	20.534,4
	ilość w tonnach.	14.452,5	19.802,6	21.762,4	23.170,6
śledzie	wartość /tys.lt./	5.688,4	9.569,6	8.306,3	9.117,4
	ilość w tonnach	10.073,1	15.943,5	14.244,8	15.548,0
sól	wartość /tys.lt./	2.201,2	2.322,9	3.238,2	2.841,5
	ilość w tonnach	26.570	24.448,5	33.373,8	29.856,1
żyto	wartość /tys.lt/	-	8.099,8	621,8	955,7
	ilość w tonnach	-	14.637,7	1.430,8	2.330,7
ryż	wartość /tys.lt./	1.543,6	1.929,5	1.364,7	1.791,2
	ilość w tonnach	1.883,2	2.386,3	1.669,2	2.131,9
owoce połudn.	wartość /tys.lt./	915,1	673,3	701,5	868,1
	ilość w tonnach.	506,9	495,0	612,4	772,0
owoce susz.	wartość /tys.lt./	1.470,6	1.251,5	1.212,3	1.194,1
	ilość w tonnach	759,6	695,5	717,6	656,4

		1928	1929	1930	1931	1932
cukier	wart./tys.lt./	19.671,1	17.158,9	14.532,0	9.834,1	4.612,1
	ilość /tonny/	24.948,3	27.031,1	31.223,8	25.598,6	15.282,2
śledzie	wart./tys.lt./	8.754,3	11.057,2	9.404,2	6.119,4	4.135,1
	ilość /tonny/	14.596,3	18.351,0	15.411,0	11.541,2	10.416,7
sól	wart./tys.lt./	2.368,2	2.282,7	2.039,8	2.264,4	2.217,1
	ilość /tonny/	26.345,5	30.727,5	30.811,8	34.031,2	34.076,7
żyto	wart./tys.lt./	3.424,3	5.806,7	4,3	22,4	1,7
	ilość /tonny/	7.675,1	13.596,1	7,5	53,2	3,3
ryż	wart./tys.lt./	2.196,7	1.795,8	819,8	486,2	314,1
	ilość /tonny/	2.878,8	2.414,7	1.418,6	999,7	874,7
owoce połudn.	wart./tys.lt./	946,1	1.086,7	1.920,6	1.790,2	795,2
	ilość /tonny/	746,5	766,7	1.585,8	1.650,3	953,7
owoce susz.	wart./tys.lt./	924,5	996,6	958,9	860,6	678,4
	ilość /tonny/	591,0	608,9	599,6	628,8	592,4

Jeżeli chodzi o trzecią grupę importową, a mianowicie o surowce i półfabrykaty, to do grupy tej należą produkty następujące: nawozy sztuczne, węgiel kamienny, koks i brykiety, żelazo, nafta, olej skalny benzyna, cement tytoń w liściach. Import tych produktów, poczynając od 1924 r. układał się, jak następuje:

		1924	1925	1926	1927
nawozy sztuczne	wartość /tys.lt./	5.989,6	8.229,9	9.408,3	12.235,9
	ilość /w tonnach/	52.355,9	67.206,4	61.949,3	81.314,2
węgiel kamienny, koks i brykiety	wart./tys.lt./	8.973,6	8.682,2	13.316,5	13.892,0
	ilość/tonny/	151.827,6	141.626,7	197.668,8	222.758,1
żelazo	wartość /tys.lt./	5.696,8 x	5.999,7	5.135,7	5.330,8
	ilość /w tonnach/	12.624,1 x	15.863,6	14.997,6	15.848,0
nafta	wartość /tys.lt./	2.798,3	3.069,9	4.348,4	4.921,5
	ilość /w tonnach/	11.737,9	13.953,6	17.378,4	16.752,9
olej skalny	wartość /tys.lt./	203,9	602,1	660,7	1.226,8
	ilość /w tonnach/	1.079,6	3.150,6	3.129,3	5.830,8
benzyna	wartość /tys.lt./	859,0	1.082,6	1.022,7	1.907,6
	ilość /w tonnach/	871,4	1.728,5	1.660,8	3.799,1
cement	wartość /tys.lt./	2.531,3 xx	2.606,4	2.696,9	4.336,1
	ilość /w tonnach/	33.483,7 xx	28.619,1	30.637,5	44.501,4
tytoń w liściach	wartość /tys.lt./	1.449,2	1.910,3	3.033,8	3.377,5
	ilość /w tonnach/	712,7	902,4	998,8	993,9

		1928	1929	1930	1931	1932
nawozy sztucz.	wart./tys.lt/	13.255,7	15.459,7	15.780,4	10.464,3	6.792,3
	ilość /tonny/	96.779,5	103.963,7	115.268,9	89.406,2	64.330,9
węgiel kam.koks. brykiety	wart./ts.lt/	11.278,6	14.576,3	12.098,4	13.311,4	9.882,1
	ilość/tonny/	196.683,0	268.206,2	225.686,3	263.658,0	243.912,3
żelazo	wart./tys.lt/	7.136,2	7.242,3	9.621,7	8.286,0	5.906,6
	ilość/tonny/	19.803,4	19.733,6	28.372,4	32.245,9	27.290,1
nafta	wart./tys.lt/	4.672,8	4.634,8	4.554,1	3.888,2	3.312,1
	ilość /tonny/	16.587,8	16.176,8	18.823,8	18.757,0	18.404,5
olej skalny	wart./tys.lt/	1.707,6	1.463,3	1.952,7	1.899,3	1.549,6
	ilość /tonny/	8.317,2	8.409,8	10.803,0	11.020,0	10.673,7
benzyna	wart./tys.lt/	1.919,5	2.304,8	3.151,9	2.831,3	1.893,5
	ilość /tonny/	3.808,0	4.608,5	6.416,2	6.533,2	5.751,1
cement	wart./tys.lt/	4.684,7	4.588,7	5.827,2	6.796,6	3.662,7
	ilość /tonny/	46.902,1	50.046,7	63.515,6	87.994,0	67.255,6
tytoń w liściach	wart./tys.lt/	3.199,0	3.776,2	3.217,1	3.366,1	2.266,1
	ilość /tonny/	1.087,6	1.236,4	936,8	1.084,7	776,6

Import nawozów sztucznych wzrastał bezustanku za wyjątkiem 1926 r. do 1930 r. włącznie. Potem zaczął maleć i w r.ub. wynosił zaledwie połowę tego, co importowano w 1930 r.

Import węgla kamiennego, koksu i brykietu wzrastał do 1929 r. W r.ub. znacznie się zmniejszył.

Import żelaza wzrastał do 1931 r. W r.ubiegłym spadł mocno. Najwięcej żelaza pochłania budownictwo.

Import nafty wzrósł znacznie w 1926 i 1930 r. W związku ze stanieniem nafty zużycie jej zwiększyło się mocno. Najwięcej nafty wychodzi na oświetlenie. Gdyby na Litwie produkowano tanią energję ~~elektr~~ elektryczną, import nafty by się zmniejszył.

Import cementu systematycznie od 1925 r. wzrastał, osiągając najwyższą ilość w 1931 r. W roku ubiegłym wobec zmniejszenia się budownictwa, import cementu spadł o 25%.

Import tytoniu wliściach wzrastał do 1930 r.W roku ubiegłym przywieziono tytoniu o 23% mniej, niż w 1931 r.

Wobec istnienia fabryki nawozów sztucznych w Kłajpedzie, import tych produktów winien się zmniejszyć, zaś import fosforytu całkiem ustać.

Węgla kamiennego, koksu i brykietów Litwa nie ma i nie będzie miała, podobnież, jak żelaza i nafty. Trudno więc mówić o zmniejszeniu tych pozycyj importowych.Natomiast, jeżeli chodzi o cement Litwa mogłaby go produkować w kraju,zaoszczędzając w ten sposób kilka miljonów.

x/metale
xx/minerały budowlane /cement,wapno,gips/.

Poniższa tabelka ilustruje poszczególne działy grupy importowej fabrykatów:

	1924	1925	1926	1927
tkaniny /tys.lt./	45.160,9	40.902,3	41.811,4	45.561,6
przędza /tys.lt./	3.018,6	3.507,9	4.134,4	5.328,8
papier /wart.tys.lt./	4.373,1	5.879,9	5.708,8	5.973,7
papier /ilość w to. /	3.986,0	5.200,0	4.191,6	4.672,8
koronki /tys.lt./	niewymieniono	7.077,3	5.682,8	6.584,9
obuwie ze skóry /tys. litów/	niewymieniono	4.998,9	2.169,5	1.540,8
obuwie z kauczuku i gutaperki /tys.lt./	niewym.	niewym.	3.136,6	4.519,2
auta /tys.litów/	1.363,7	1.820,0	1.393,1	3.637,7

	1928	1929	1930	1931	1932
tkaniny /tys.lt./	42.265,9	39.848,5	50.953,2	45.218,6	20.936,4
przędza /tys.lt./	6.632,3	7.449,2	12.019,2	12.433,5	10.742,9
papier /wart.tys.lt./	6.782,5	7.208,9	7.463,6	6.818,5	5.247,9
papier /ilość w to. /	5.063,8	5.277,8	5.499,5	5.513,6	5.559,3
koronki /tys.lt./	6.553,1	5.192,6	5.661,7	3.642,6	1.142,3
obuwie ze skóry /tys.litów/	1.326,2	1.369,6	1.368,9	2.134,5	649,0
obuwie z kauczuku i gutaperki /tys.lt./	6.128,6	6.067,8	5.702,2	4.871,9	3.541,8
auta /tys.litów/	5.075,3	3.182,6	4.136,0	3.449,7	840,4

W roku ubiegłym import litewski zmniejszył się ogółem w porównaniu z 1931 r. o 111 milj.litów, czyli o 40%, a porównaniu z 1930 r. o 146 milj., czyli o 46%. Import w czasie kryzysu zmniejszył się jeszcze bardziej niż eksport. Dążyć należy do jeszcze większego zmniejszenia importu tak, ażeby zrównoważyć go z eksportem.-

Handel zagraniczny w pierwszym kwartale r.b. według państw. "Lietuvos Aidas" Nr.104. Streszczenie:

Handel zagraniczny Litwy w pierwszym kwartale 1933 r. według państw w porównaniu z tym samym okresem 1932 przedstawiał się następ./w milj.lt.:

Państwa.	1933 rok. Eksport.	Import.	Saldo.	1932 rok. Eksport.	Import.	Saldo.
Anglja	16,1	4,4	+11,7	22,6	2,9	+19,7
Niemcy	10,5	13,8	- 3,3	16,7	15,2	+ 1,5
Rosja Sowiecka	1,6	2,3	- 0,7	5,2	2,5	+ 2,7
Łotwa	1,5	1,4	+ 0,1	1,0	1,7	- 0,7
Francja	1,1	0,7	+ 0,4	0,3	1,1	- 0,8
Belgja	1,2	0,8	+ 0,4	0,8	0,8	+ 0,0
Argentyna	1,0	0,2	+ 0,8	1,5	0,1	+ 1,4
Holandja	0,9	0,5	+ 0,4	0,6	0,7	- 0,1
Włochy	0,5	0,6	- 0,1	0,0	1,0	- 1,0
Danja	0,4	0,2	+ 0,2	0,3	0,6	+ 0,3
Szwecja	0,3	0,4	- 0,1	1,0	0,2	+ 0,2
Włochy	0,2	0,1	+ 0,1	2,2	0,0	+ 2,2
Czechosłowacja	0,2	1,7	- 1,5	0,0	1,7	- 1,7
Ameryka	0,1	0,7	- 0,6	0,0	0,9	- 0,9
Łotwa	0,0	0,1	- 0,1	0,0	1,6	- 1,6

Z połową ważniejszych państw miała Litwa w r.b. czynny bilans handlowy. Jednak wyraźnie aktywny bilans handlowy jest tylko z Anglją. Natomiast wybitnie bierny bilans jest z Niemcami, Czechosłowacją, Ameryką i Rosją.-

Bilans handlu zagranicznego Litwy w pierwszym kwartale 1933 r. w porównaniu z tym samym okresem poprzednich lat. "Statistikos Biuletenis" Nr.4 z 1933 r.:

Miesiące	1933 r. Eksport.	1933 r. Import.	1932 r. Eksport.	1932 r. Import.	1931 r. Eksport.	1931 r. Import.
Styczeń	12.274,6	9.842,3	20.402,1	13.615,19	26.001,3	20.774,0
Luty	10.145,4	10.034,5	17.326,2	10.012,0	21.424,0	20.149,6
Marzec	13.459,1	11.555,0	14.961,2	10.935,0	23.465,0	23.396,2
Razem:	35.879,1	31.431,8	52.689,5	34.562,9	70.890,3	64.319,8

Resumé handlu zagranicznego Litwy według państw w pierwszym kwartale 1933r. w porównaniu z tym samym okresem 1932 r. Statistikos Biuletenis" Nr.4 z 1933 r.:

EKSPORT/ilość w tonnach/

Kraje	Produkty spożywcze.	Surowce i półfabrykaty.	Wyroby gotowe.	og.I-III 1933 r.	%	Og.I-III 1932 r.	%
W.Brytanja	6.709,1	7.268,8	584,9	14.562,8		21.731,3	
Niemcy	5.843,0	23.997,4	195,9	30.036,3		20.912,1	
ZSRR.	628,3	0,0	118,5	746,8		2.792,6	
Łotwa	300,5	2.136,4	62,5	2.499,4		1.593,0	
Francja	146,6	1.693,6	0,0	1.840,2		260,3	
Belgja	494,2	833,5	3,6	1.331,3		575,2	
Holandja	64,4	3.850,2	51,3	3.965,9		2.330,9	
Danja	1,4	58,7	130,6	190,7		187,7	
Włochy	241,1	767,8	5,3	1.014,2		7,7	
Hiszpanja	-	670,5	0,0	670,5		4.029,8	
Szwecja	95,6	1.619,2	5,9	1.720,7		1.085,6	
Szwajcarja	9,2	139,0	22,8	171,0		256,3	
Austrja	0,0	10,3	0,7	11,0		1,5	
Estonja	0,0	-	3,4	3,4		25,8	
Finlandja	34,7	102,5	-	137,2		0,2	
Norwegja	0,0	-	1,5	1,5		11,4	
Czechosłow.	24,3	31,5	0,0	55,8		30,9	
Polska i Gdańsk	0,0	151,0	0,0	151,0		13,0	
U.S.A.	0,1	208,6	0,1	208,8		2,3	
Argentyna	-	2.808,6	27,4	2.836,0		2.693,4	
Brazylja	-	-	0,0	0,0		0,0	
Palestyna	6,1	299,2	0,5	305,8		0,1	
Indje bryt.	-	-	0,0	0,0		13,3	
Inne kraje	1,0	16,2	71,3	88,5		8,6	
Razem	14.599,6	46.663,0	1.286,2	62.548,8		58.563,0	

EKSPORT/w tys.lt./

Kraje	Produkty spożywcze.	Surowce i półfabrykaty.	Wyroby gotowe.	og.I-III 1933 r.	%	Og.I-III 1932 r.	%
W.Bryt.	11.847,8	3.381,4	865,8	16.095,0	44,86	22.625,1	42,94
Niemcy	4.967,4	3.906,9	236,4	10.504,3	29,28	16.724,5	31,74
ZSRR.	851,6	0,0	712,9	1.564,5	4,36	5.182,2	9,84
Łotwa	115,7	841,8	59,9	1.543,6	4,30	1.019,2	1,93
Francja	267,6	591,7	14,5	1.135,0	3,16	317,0	0,60
Belgja	772,3	228,7	6,7	1.151,5	3,21	851,5	1,62
Holandja	12,4	637,4	44,5	867,5	2,42	624,8	1,19
Danja	2,8	82,1	184,0	439,9	1,23	277,2	0,53
Włochy	241,5	270,5	7,6	519,6	1,45	12,8	0,02
Hiszpanja	-	222,3	0,0	222,3	0,62	2.255,4	4,28
Szwecja	18,2	211,8	27,4	257,4	0,72	983,7	1,87
Szwajcarja	22,0	5,2	40,0	67,2	0,19	96,6	0,18
Austrja	0,2	13,6	1,6	24,6	0,07	8,2	0,02
Estonja	0,0	-	2,0	2,0	0,00	46,8	0,09
Finlandja	6,3	27,5	-	33,8	0,09	0,8	0,00
Norwegja	0,0	-	2,5	2,5	0,01	17,2	0,03
Czechosł.	61,8	41,6	3,2	237,4	0,66	47,5	0,09
Polska i Gdańsk	0,0	7,5	0,1	7,6	0,02	5,3	0,01
U.S.A.	0,3	88,5	1,8	90,6	0,25	37,2	0,07
Argentyna	-	959,9	37,3	997,2	2,78	1.520,9	2,88
Brazylja	-	-	0,0	0,0	0,00	0,2	0,00
Palestyna	14,9	30,9	9,4	55,2	0,15	3,9	0,01
Indje bryt.	-	-	0,7	0,7	0,0	19,8	0,04
In.kraje	1,0	1,7	57,0	59,7	0,17	11,9	0,02
Razem	19.203,8	11.551,0	2.315,3	35.879,1	100,00	52.689,5	100,00
%	53,53	32,19	6,45	100,00			

Pozatem eksportowała Litwa żywych zwierząt: do Niemiec na sumę 1.393,6 tys.lt., do Łotwy na 526,2 tys.lt, Francji na 261,2 tys.lt., Belgji na 143,8, Holandji na 173,2, Danji na 171,0, Austrji na 9,2 i do Czechosłowacji na 130,8 tys.litów. Ogółem na sumę 2.809,0 tys.litów.

I M P O R T /ilość w tonnach/

K r a j e	Produkty spożywcze	Surowce i półfabrykaty	Wyroby gotowe	Og.I-III 1933 r.	%	Og.I-III 1932 r.	%
W.Brytanja	2.034,6	43.827,6	473,7	46.335,9		8.505,3	
Niemcy	6.008,5	27.417,6	3.680,9	37.107,2		35.827,6	
Z.S.R.R.	2.686,3	8.660,8	705,5	12.052,6		11.635,8	
Łotwa	52,0	13.144,8	410,3	13.607,1		14.751,5	
Francja	30,5	734,6	127,7	892,8		828,3	
Belgja	64,4	2.378,3	100,2	2.542,9		2.747,7	
Holandja	65,1	342,8	50,6	458,5		1.776,4	
Danja	0,0	1.914,1	22,8	1.936,9		347,3	
Włochy	231,6	36,9	46,1	314,6		349,8	
Hiszpanja	6,6	3.322,4	0,0	3.329,0		29,9	
Szwecja	15,1	589,5	250,1	854,7		3.698,1	
Szwajcarja	2,4	0,0	11,3	13,7		20,8	
Austrja	0,0	14,0	41,7	55,7		33,6	
Estonja	0,8	0,0	275,4	276,2		411,3	
Finlandja	0,2	6,6	59,4	66,2		70,7	
Norwegja	0,1	1.023,1	2,7	1.025,9		67,2	
Czechosłow.	251,4	79,9	316,3	647,6		606,9	
Polska i Gdańsk	0,0	332,5	41,4	373,9		32.731,7	
U.S.A.	161,0	1.204,5	64,7	1.430,2		2.104,5	
Argentyna	0,0	205,6	11,9	217,5		104,6	
Brazylja	34,3	25,4	0,0	59,7		104,5	
Palestyna	53,9	0,2	0,1	54,2		71,4	
Indje bryt.	119,3	21,8	0,1	141,2		136,1	
Inne kraje	229,3	6.292,5	17,5	6.539,3		2.677,0	
Ogółem:	12.047,4	111.575,5	6.710,4	130.333,5		119.619,0	

I M P O R T /wartość w tys.lt./

K r a j e	Produkty spożywcze	Surowce i półfabrykaty	Wyroby gotowe	Og.I-III 1933 r.	%	Og.I-III 1932 r.	%
W.Brytanja	697,9	1.732,3	1.941,0	4.371,2	13,91	2.930,0	8,48
Niemcy	622,9	2.817,9	10.311,8	13.829,4	44,01	15.167,4	43,88
Z.S.R.R.	185,0	1.098,8	996,9	2.280,7	7,26	2.529,2	7,32
Łotwa	47,6	334,5	1.056,9	1.439,0	4,58	1.704,8	4,93
Francja	40,0	187,5	519,5	748,7	2,38	1.158,0	3,35
Belgja	22,5	432,0	298,2	752,7	2,39	840,1	2,43
Holandja	61,5	231,9	226,7	520,1	1,65	751,8	2,17
Danja	0,2	173,4	79,0	252,6	0,80	616,3	1,78
Włochy	135,2	31,6	409,5	576,3	1,83	963,7	2,79
Hiszpanja	7,7	126,2	0,0	133,9	0,43	25,3	0,07
Szwecja	7,9	126,1	222,1	356,1	1,13	821,0	2,38
Szwajcarja	10,9	0,2	287,2	298,4	0,95	344,8	1,00
Austrja	0,0	12,8	178,3	191,1	0,61	173,7	0,50
Estonja	0,4	0,1	275,4	275,9	0,88	405,9	1,17
Finlandja	1,1	2,5	254,8	258,4	0,82	209,7	0,61
Norwegja	0,2	301,1	15,1	316,4	1,01	49,0	0,14
Czechosłowacja	99,2	146,3	1.455,1	1.700,6	5,41	1.740,8	5,04
Polska i Gdańsk	0,2	93,9	20,7	121,8	0,39	1.576,9	4,56
U.S.A.	175,5	359,7	138,6	696,2	2,21	905,2	2,62
Argentyna	0,0	154,0	8,0	162,0	0,51	121,3	0,35
Brazylja	61,8	27,7	0,0	89,5	0,28	196,9	0,57
Palestyna	47,9	0,3	1,3	49,5	0,16	74,9	0,22
Indje bryt.	93,2	23,1	0,1	116,4	0,37	65,3	0,19
Inne kraje	278,2	1.569,2	47,5	1.894,9	6,03	1.190,9	3,45
Ogółem	2.596,8	9.983,1	18.743,7	31.431,8	100,00	34.562,9	100,00
%	8,26	31,76	59,64	100,00			

Pozatem importowała Litwa: Żywych zwierząt z Niemiec na 20,1, Łotwy na 0,0 i Indyj bryt. na 0,2; ogółem na sumę 20,3 tys.litów.

Złota i srebra z Niemiec 0,2 tonny na 56,7 tys.lt., z Francji 0,0 t. na 1,7 tys.lt. Szwajcarji 0,0 t. na 0,1, Polski i Gdańska 0,0 t. na 7,0 tys.lt., U.S.A. 0,0 to. na 22,4 tys.lt. Ogółem importowała Litwa złota i srebra 0,2 tonny na sumę 87,9 tys.litów.

Ilość poniżej 50 kg. i wartość poniżej 50 lt. są oznaczane przez 0,0.-

S p r a w a l i t e w s k o - s o w i e c k i c h s t o s u n k ó w h a n d l o w y c h .Prasa kowieńska /z 28.III.33/:W końcu marca przybył do Kowna przedstawiciel litewski w Sowietach p.Bałtruszajtis. Przyjazd jego pozostawał w związku z kwestją litewsko-sowieckich rokowań handlowych, które litewskie koła urzędowe pragną poprawić.

Koła urzędowe stwierdziły z niezadowoleniem, że wszelkie próby ze strony sowieckiego przedstawiciela handlowego zakupienia w Litwie większej partji nierogacizny i innych artykułów nie dają zadawalniających wyników. Sprawa uregulowania litewsko-sowieckich stosunków handlowych stoi na porządku dziennym obok sprawy uregulowania litewsko-niemieckich stosunków.

S p r a w a t r a k t a t u h a n d l o w e g o z S o w i e t a m i ."Echo" Nr.125 /V.33/:M.S.Z. zbiera materjały dla rokowań w sprawie podpisania traktatu handlowego z Sowietami. Dotychczas litewsko-sowieckie stosunki handlowe regulowane były na podstawie prowizorycznej ugody. Obecnie, wobec rozwoju stosunków taki stan rzeczy stał się niewygodny.

"E c h o" o l i t e w s k o - s o w i e c k i c h r o k o w a n i a c h h a n d l o w y c h ."Echo" Nr.126./V.1933/.Art.p.t."Przed rokowaniami handlowemi z ZSRR." Streszczenie:

Cały rok ubiegły Litwa zużyła na rozwiązywanie problemu równowagi bilansu handlowego. Istniejące do 1932 r. traktaty handlowe nie odpowiadają obecnym warunkom i wymagają rewizji. Pod tym względem trudności nie są zbyt wielkie, gdyż w większości wypadków stroną naruszającą traktat nie jest Litwa. O wiele trudniej natomiast uzyskać nowe korzystne warunki umowy. Sprawa ta jednak również stopniowo jest regulowana. Naogół więc praca nad zawarciem nowych traktatów dokonuje się zadawalniająco.

Obecnie na porządku dziennym jest zawarcie traktatu handlowego z ZSRR. W ciągu ostatnich pięciu lat obroty handlowe Litwy z ZSRR wyniosły 86,95 milj.litów, z czego 23,93 milj.lt. przypada na eksport, a 63,02 milj.lt. na import. O ile przedtem przy ogólnej aktywności litewskiego bilansu handlowego litewska polityka gospodarcza mogła pozwolić na taką przewagę importu nad eksportem bez szwanku dla finansowej sytuacji Litwy, to obecnie stan ten musi być wyrównany. Nie należy się przeto dziwić, że w 1932 r. obroty handlowe Litwy z ZSRR były mniej ożywione. Import sowiecki do Litwy uległ znacznej redukcji i nie przewyższył 10 milj.lt. Natomiast eksport Litwy do ZSRR przekroczył 6 milj.litów. W 1931 r. import sowiecki do Litwy wyrażał się sumą 17,24 milj.lt., zaś eksport do ZSRR - 8,26 milj.lt. W ten sposób mimo zmniejszenia zarówno eksportu, jak importu, eksport litewski do ZSRR w 1932 r. wyniósł zaledwie 2/3 importu sowieckiego.

Taka sytuacja jednak mało odpowiadała gospodarczym interesom Litwy. Rynki zbytu dla Litwy wciąż się kurczą. Jedyną możliwością zabezpieczenia produktów litewskich jest ścisłe przytrzymywanie się zasady kompensacji. Litwa winna zasadę tę zrealizować także w trakcie mających się odbyć rokowań handlowych z Sowietami. W swoim czasie Litwa znajdowała w Sowietach zbyt dla swych wyrobów skórniczych, koni i nierogacizny.-

W s p r a w i e l i t e w s k o - ł o t e w s k i e g o t r a k t a t u h a n d l o w e g o .Prasa kowieńska /V.1933/:29 kwietnia poseł litewski w Łotwie Montwiła przedłożył rządowi łotewskiemu notę rządu litewskiego w sprawie litewsko-łotewskiego traktatu handlowego. Traktat ten zawarty w 1930 r. jest obecnie bardzo niekorzystny dla Litwy, gdyż w ciągu ostatnich 3-ch lat konjunktury gospodarcze znacznie się zmieniły. M.in. nota odwołuje załączony przy traktacie spis towarów, do których stosowano różne ulgi. Rząd litewski żąda przejrzenia tego spisu, a jeżeli Łotysze na to się zgodzą, zaproponuje zawarcie nowego traktatu. Gdyby rząd łotewski odmówił temu żądaniu,rząd litewski z dn.1 maja cały traktat unieważni. Według umowy po unieważnieniu traktat będzie jeszcze w mocy w przeciągu 6 miesięcy.-

S p r a w a s t o s u n k ó w h a n d l o w y c h m i ę d z y L i t w ą a F r a n c j ą ."Echo" Nr.100 /V.33/:10 kwietnia r.ub. francuski dziennik urzędowy opublikował francusko-litewski handlowy modus vivendi, podpisany przez Francję i Litwę 9 kwietnia r.ub.Obecnie,jak słychać,rząd francuski przedłożył parlamentowi do zatwierdzenia projekt odnośnej ustawy.

S p r a w a s t o s u n k ó w h a n d l o w y c h m i ę d z y A n g l j ą a L i t w ą ."Rytas" Nr.94 /V.33/:W związku z potrzebą rozwoju stosunków handlowych między Litwą a Anglją, rozpatrywany jest przez niektórych ekonomistów projekt założenia litewsko-angielskiej Izby Handlowej. Dotychczas przy Izbie Handlowo-Przemysłowej w Kownie czynna była jedynie sekcja angielska. Obecnie jej działalność pragnie się rozwinąć i wciągnąć do tej pracy większą liczbę Anglików.-

R o k o w a n i a h a n d l o w e z e S z w a j c a r j ą ."Echo" Nr.125 /V.1933/:Mimo, iż szwajcarsko-litewski bilans handlowy kształtował się cały czas korzystnie dla Szwajcarji, ta ostatnia czyni dalsze przeszkody litewskiemu eksportowi. Dla usunięcia przeszkód w eksporcie litewskich jaj i masła do Szwajcarji mają być wkrótce podjęte litewsko-szwajcarskie rokowania handlowe.-

P o s e ł s z w e d z k i n a L i t w ę o s t o s u n k a c h g o s p o d a r c z y c h m i ę d z y S z w e c j ą a L i t w ą. "Liet.Aidas" Nr.104./V.1933/:W piśmie szwedzkiem "Svenska Varor" ukazał się artykuł posła szwedzkiego na Litwę p.Reuterswaerd na temat litewsko-szwedzkich stosunków gospodarczych. R.Reuterswaerd dowodzi, że Litwa należy do krajów, które najmniej ucierpiały od kryzysu światowego. Wymiana towarów z zagranicą na Litwie również się zmniejszyła o 40%.Eksport litewski do Szwecji w ciągu pierwszych 10-ciu mies. 1932 r. wynosił 1,6 milj., zaś w 1931 r. - 1,5 milj.litów. Import ze Szwecji wynosił odpowiednio 3,2 i 5,2. Rząd litewski okazał, zdaniem autora, w wielu wypadkach życzliwość w stosunku do interesów szwedzkich.-

L i t e w s k o - c z e s k i e s t o s u n k i h a n d l o w e. "Echo" Nr.75 /V.33/:W wyniku zawarcia czesko-litewskiego porozumienia handlowego, Czechosłowacja poczyniła w Litwie szereg zamówień. M.in. Czechy zamówiły 700 koni oraz większą ilość jaj.

W odnośnych sferach litewskich panuje przekonanie, iż przy dzisiejszym stanie litewsko-czeskich stosunków handlowych, zrównoważenie czesko-litewskiego bilansu handlowego stanie się zupełnie niemożliwe.-

R o k o w a n i a h a n d l o w e z H i s z p a n j ą ."Echo" /Nr.125/V.33/:Mimo tego, iż zawarcie hiszpańsko-litewskiego traktatu handlowego zostało już dawno zdecydowane i rokowania w tej sprawie zostały już zakończone, do ostatecznego podpisania jeszcze nie doszło. Wkrótce dla uregulowania tej sprawy udaje się do Madrytu poseł litewski w Paryżu p.Klimas.-

S t o s u n k i h a n d l o w e m i ę d z y L i t w ą a A u s t r j ą ."Liet.Aid." Nr.77/V.33/:Bawiący w swoim czasie w Kownie litewski konsul generalny w Wiedniu p.F.Kraus w rozmowie z przedstawicielem pisma wyraził zdanie, iż zawarte z inicjatywy rządu litewskiego lit.-austrjackie porozumienie handlowe jest wielkim sukcesem moralnym Litwy. Porozumienie to ustala, iż stosunki handlowe pomiędzy Austrją a Litwą zostaną oparte na równych prawach, a więc stosunek eksportu i importu austrjackiego do eksportu i importu litewskiego wypadnie, jak 1:1. Jest to sukces, gdyż z innemi państwami rolniczemi /np.Danją/ Austrja stosunki handlowe ustaliła w proporcji 1:3.

Wogóle, zdaniem konsula Krausa zarówno władze, jak i społeczeństwo austrjackie z wielką przychylnością odnoszą się do Litwy i Litwinów. Specjalną sympatją cieszą się studenci-Litwini, których liczba na uniwersytecie wiedeńskim wynosi ok.7-ciu.

Kupcy austrjaccy z całem uznaniem są dla lit. producentów gospodarczych /zwłaszcza jaj i masła/. Chętnie zakupują oni towary litewskie /nie żądając próbek/ i interesują się kwestją popytu na rynkach litewskich. Dowodzi to możliwości rozszerzenia litewsko-austrjackich stosunków handlowych.-

D o k o ł a E k s p o r t u l i t .do D a n j i ."Liet.Aidas" Nr.70 /V.33/:W związku z porozumieniem lit.-duńskiem, w myśl którego wzamian za pewną ilość cementu Litwa ma prawo wywieść do Danji 3.000 koni, poseł litewski w Skandynawji p.J.Sawickis udał się do Kopenhagi, gdzie omówił bliższe szczegóły tej wymiany. Konie już się skupują i dn.15 kwietnia zostały wysłane /nie z portu libawskiego, jak dotychczas/ z portu kłajpedzkiego.W związku z tem oczekuje się ożywienia stosunków handlowych pomiędzy Danją a Litwą.-

S p r a w a r o k o w a ń h a n d l o w y c h z N i e m c a m i .Prasa kowieńska /z 6.IV./:Gabinet Ministrów wyznaczył delegację do prowadzenia rokowań handlowych z Niemcami w sprawie zawarcia nowej umowy handlowej. W skład delegacji handlowej weszli:dyrektor Dep. Politycznego M.S.Z. Lozorajtis jako przewodniczący, dyrektor Dep. Ekonomicznego p.Kuzminskas i dyr.Dep.Handlu M-stwa Skarbu p.Norkajtis. Delegacja udała się do Berlina 11 kwietnia. Zadania delegacji ograniczyły się narazie do możliwie wszechstronnego zaznajomienia się z obecnym stanem lit.niemieckich stosunków handlowych i z ich przyszłemi perspektywami. Właściwe rokowania handlowe rozpoczną się później.

"Dzień Kow." Nr.10L./V.33/:Jak donoszą z wiarygodnych źródeł, pomimo sceptycznej opinji, jaka dotąd naogół panowała w sprawie rokowań handlowych z Niemcami, rokowania te mają się rozpocząć w najbliższych dniach. Poselstwo niemieckie otrzymało z Berlina instrukcje natychmiastowego powiadomienia M-stwo Spraw Zagr. o chęci Niemiec do rawiązania pertraktacyj. Tymczasem po powrocie przed świętami wielkanocnemi z Berlina dyrektorów M.S.Z. pp.Łozorajtisa i Kuzminskasa raczej zanosiło się na odroczenie tych rokowań do jesieni.Ten nagły zwrot ze strony Niemiec wywołał w dyplomatycznych i gospodarczych sferach litewskich liczne komentarze.

Prasa kow./z 15.V.33/:13 maja powrócił z Berlina do Kowna poseł niemiecki w Litwie p.Zechlin, który przywiózł ze soba nowe instrukcje dla prowadzenie rokowań handlowych. P.Zechlin odbyć ma rozmowe z ministrem Spraw Zagr.dr.Zauniusem, z którym też ostatecznie ustali podstawę rokowań. Według obiegających w kołach poinformowanych pogłosek, rokowania mają się rozpocząć ok.22 b.m. Według panującego przekonania, rokowania mają mieć przebieg bardzo ciężki. Należy zauważyć, iż bilans handlowy z Niemcami w ciągu ostatnich trzech miesięcy jest bierny, czego powodem jest niewątpliwie wprowadzenie przez Niemcy niezwykle wysokich ceł na import artykułów rolnych. Jednak wątpliwem jest, czy w obecnych warunkach uda się Litwinom uzyskać w tej sprawie jakiekolwiekbądź ulgi.-

U t w o r z e n i e l i t . - p a l e s t y ń s k i e j I z b y H a n d l o w e j .Prasa kowieńska /31.III.33/:Naczelnik powiatu kowieńskiego zarejestrował niedawno statut litewsko-palestyńskiej izby handlowej. Ośrodek izby będzie się mieścił w Litwie, zaś w Palestynie otwarty zostanie oddział izby.-

Ś r o d k i o ż y w i e n i a e k s p o r t u "Liet.Aidas" Nr.68 /V.33/:W marcu odbyło się posiedzenie Izby Handl.-Przemysłowej w Kownie. M.in.poruszano sprawę środków ożywienia eksportu. Memorjał "Lietukisa", nad którym debatowano, proponował w tej sprawie trzy środki:centralizację eksportu, standaryzację towarów eksportowanych i wzmożenie informacyj w przedstawicielstwach zagranicznych Litwy.

M e m o r j a ł s p ó ł d z i e l n i w s p r a w i e c e n t r a l i z a c j i e k s p o r t u l i t e w s k i e g o ."Liet. Žin." Nr.68 /V.33/:Jak wiadomo, dnia 5 stycznia centralne władze spółdzielni litewskich złożyły na ręce rządu memorjał w sprawie wprowadzenia kontroli i centralizacji eksportu produktów gospodarczych.

Dnia 23 marca spółdzielnie wystosowały do premjera Tubelisa drugi memorjał, w którym proszą rząd o jak najrychlejsze zajęcie się tą ważną sprawą. Pozatem spółdzielnie proszą rząd o utworzenie przedstawicielstw handlowych w Niemczech, Czechosłowacji, Francji, Belgji, Austrji i Włoszech /Medjolan/.

Budżet państwa powinien przewidzieć odpowiednią sumę na utrzymanie tych przedstawicielstw.-

A n a l i z a d o c h o d ó w e k s p o r t o w y c h L i t w y w l a t a c h 1 9 3 1/1 9 3 2 ."Liet.Aidas" Nr.92 /V.33/:W 1932-gim r. eksport litewski wyniósł 189.114 tys.lt., zaś w r.1931-szym - 273.101.600 lt. Eksport litewski w 1932 r. z uwzględnieniem poszczególnych gałęzi przedstawia się następująco:

mięso, ryby, owoce i in. - 61.140.900 lt., czyli 32,33% całego eksportu; masło i inne produkty mleczne - 44.033.900 lt., czyli 23,28%; materjały leśne i celuloza - 31.373.300 lt. czyli 16,58%; len, siemię lniane, trawy, skóry i in.produkty - 22.112.900 lt. czyli 11,69%; żywa trzoda - 12.600.20 lt., czyli 6,68%, fabrykaty - 9.248.700 lt.czyli 4,89%; jaja - 6.278.400 litów, czyli 3,32% i zboże 2.325.700 lt., czyli 1,23% całej sumy wyręczonej z eksportu.-

Eksport litewski w 1931 r. przedstawia się następująco: mięso, owoce, ryby - 86.719.600 lt. czyli 31,75%, mleko i produkty mleczne - 51.535.600 lt.,czyli 18,87%, materjały leśne i celuloza - 36.409.600 lt., czyli 13,33%, len, semię lniane, trawy, skóry i inne produkty - 30.665.400 lt., czyli 11,23%, żywa trzoda - 35.856.900 lt., czyli 13,13%, fabrykaty - 13.447.800 lt., czyli 4,98%; jaja - 10.044.700 lt., czyli 3,68%, zboże - 8.422.000 lt., czyli 3,08%. Jak widać z powyższego zestawienia, pierwsze miejsce w eksporcie litewskim w latach 1931/32 zajęły:mięso, ryby, owoce; drugie miejsce - produkty mleczne, trzecie - materjały leśne i celuloza, czwarte - len, siemię lniane i in.produkty, piąte - w r.1932 żywa trzoda, zaś w 1931 r. fabrykaty, szóste w 1932 r. fabrykaty, zaś w 1931 r. żywa trzoda, siódme miejsce - jaja i ósme zboże.

Pod względem sumy wyręczonej eksport mięsa, mleka i produktów mlecznych, materjałów leśnych i in.produktów /len,siemię/ -wzrasta, innych zaś artykułów maleje.

Największą tendencję zwyżkową obserwuje się w eksporcie masła i in.produktów mlecznych, ~~xxxxxxxxxxxxx~~ zaś największą tendencję zniżkową - żywej trzody. Eksport masła i innych produktów mlecznych z 18,87% wzrósł w ciągu ostatnich 2 lat do 23,28% całej sumy wyręczonej z eksportu, gdy tymczasem eksport żywej trzody z 13,13% zmalał do 6,68%.

Eksport materjałów leśnych i celulozy z 13,33% wzrósł do 16,58%, zaś mięsa, ryb, owoców i in.art. z 31,75 do 32,33%. Eksport zboża z 3,08% zmalał do 1,23%, zaś jaj z 3,68% do 3,32%.-

L i t e w s k i h a n d e l z a g r a n i c z n y w l u t y m 1 9 3 3 r. "Lietuvos Aidas" Nr.58 /V.33/:W lutym r.b. eksport lit. wyniósł 10,1 milj., zaś import 10,0 milj.lt., a więc eksport przewyższył import o 0,1 milj.lt.

W porównaniu ze styczniem r.b. oraz lutym 1932 r. eksport lit. znacznie zmalał, czego dowodzi nastepujące zestawienie:

Lata i mies.	Eksport	Import	Saldo
średnia dla 1931 r.	22,8	23,2	-0,4
" " 1932 r.	15,8	13,9	+1,9
luty 1932 r.	17,3	10,0	+7,3
styczeń 1933 r.	12,3	9,8	+2,5
luty 1933 r.	10,1	10,0	+0,1

W eksporcie lutowym pierwsze miejsce zajęło mięso 4,3 milj. lt., zaś w imporcie tkaniny, których wwieziono na sumę 1,2 milj.lt.

E k s p o r t i i m p o r t l i t e w s k i w m a r c u r.b. "Liet.Aidas" Nr.89 /V.1933/:W marcu r.b. import litewski wyniósł 11.555,0 tys.lt., zaś eksport 13.549,1 tys.lt. A więc lit.bilans handlowy w marcu wykazał aktywę w wys.1.994,1 tys.lt. /1,9 milj.lt./. Znacznie zwiększył się wywóz koni,gdyż z 1.174 koni wywiezionych w lutym, liczba ich w marcu wzrosła do 2.334 sztuk.-

L i t e w s k i b i l a n s h a n d l o w y w m a r c u .Prasa kow. /z 18.IV.33/:W marcu wyniósł eksport litewski 13,54 milj.lt., zaś import 11,55 milj.lt., czyli eksport przewyższył import prawie o 2 milj.

W ciągu pierwszych 3 mies. r.b. wywiozła Litwa na sumę 36 milj.lt., wwiozła zaś na 31,4 milj.lt. W porównaniu z pierwszym kwartałem 1932 r. eksport litewski zmniejszył się o 16,7 milj.lt., zaś import o 3,2 milj.lt.-

E k s p o r t m a s ł a w L u t y m 1 9 3 3 r ."Musų Rytojus" Nr.22 /V.33/:W ciągu lutego r.b. "Pienocentras" eksportował zagranicę 4.396 beczułek i 747 kadzi masła. W ciągu stycznia eksportowano 8.792 beczułek i 1.426 kadzi masła.

Eksport masła przez "Pienocentras" w styczniu i lutym 1933 r. w porównaniu z tymże czasem r.ub. wzrósł o 37%.-

E k s p o r t m a s ł a i j a j ."Liet.Aidas" Nr.75 /V.33/:W ciągu marca r.b. "Pienocetras" eksportował zagranicę 6.534 beczułek masła /w marcu r.ub.- 6.642 becz./. A więc eksport masła w ciągu marca r.b. w porównaniu z marcem r.ub. wzrósł o 18%, zaś w ciągu trzech pierwszych miesięcy r.b. wzrósł o 30%.

Popyt na masło na rynkach niemieckich ostatnio wzrósł, a ceny uległy pewnej naprawie. Na rynkach angielskich z racji dużej podaży masła Litwa nie zdołała sprzedać całego zapasu. Na rynkach belgijskich ograniczone licencje importowe utrudniły sprzedaż masła.

W związku z podniesieniem przez "Pienocetras" cen na jaja, dowóz ich znacznie się zwiększył. Eksporterzy prywatni ostatnio prawie wcale nie skupują jaj. Na rynkach wiejskich ceny jaj wahają się od 6-ciu do 8-miu centów za sztukę.

Na rynkach niemieckich ceny jaj nie uległy poprawie, to też jaj do Niemiec nie wywozi się. Na rynkach angielskich popyt na jaja jest słaby. W Szwajcarji ceny jaj są niskie.-

S p r a w a e k s p o r t u m a s ł a l i t e w s k i e g o d o N i e m i e c .Prasa kow. /z 18.marca 33/:"Pienocetras" otrzymał wiadomość, że rząd niemiecki zamierza zakazać wwóz masła do Niemiec z krajów, które płacą premja za eksport masła. Zarządzenie to przedewszystkiem dotknie Litwę. Niemcy i Anglja płacą za litewskie masło 2 lt., podczas, gdy za masło pierwszego gatunku wynosi 3.1/2 lt.za kg. W r.ub. premjum wynosiło 5 lt. Anglja zamierza wprowadzić kontyngenty na wwożone masło.

S p r a w a e k s p o r t u j a j d o N i e m i e c .Prasa kow. /z 18.III.33/:Z powodu wysokiego cła wstrzymano eksport jaj do Niemiec. Obecnie jaja litewskie wywożone są do Czechosłowacji i Szwajcarji.-

D o k o ł a e k s p o r t u j a j ."Rytas" Nr.58 /V.33/:W początkach marca odbyła się w Kownie konferencja w sprawie zwiększenia eksportu jaj. Jedni z uczestników konferencji wypowiedzieli się za scentralizowaniem eksportu w rękach spółdzielni i współpracą z t-stwem "Pienocetras", inni znów wypowiedzieli się przeciwko tendencjom centralizacyjnym w tej dziedzinie eksportu.-

E k s p o r t k o n i ."Liet.Aidas" Nr.55 /V.33/:Dane dotyczące eksportu koni z Litwy wskazują, iż konie stanowiły w eksporcie lit. poważną pozycję. Poczynając od 1927 r. eksport koni z Litwy przedstawia się następująco:

W 1927 r.	27.123 koni	za	10,9	milj.lt.	
" 1928 "	21.183	" "	9,8	"	"
" 1929 "	20.675	" "	11,4	"	"
" 1930 "	20.647	" "	10,2	"	"
" 1931 "	10.306	" "	5,4	"	"
" 1932 "	8.215	" "	2,2	"	"

Powyższe zestawienie wskazuje, iż eksport koni z Litwy z roku na rok maleje. Następująca tabela wskazuje ile jakiego roku i dokąd Litwa eksportowała koni:

	1927	1928	1929	1930	1931	1932
Belgja	6.589	5.639	2.918	4.154	2.771	1.158
Danja	1.831	2.770	5.057	4.206	1.036	576
Wielka Brytanja	309	177	1.740	1.662	396	532
Łotwa	5.597	3.176	4.999	5.010	3.959	2.511
Holandja	4.627	5.044	3.777	2.226	2.142	2.302
Niemcy	6.558	2.663	3.586	1.744	278	296

Dzięki wydanym kontyngentom w 1932-gim r. do Francji Litwa eksportowała 1.372 koni.-

Z a k u p w ę g l a a n g i e l s k i e g o .Prasa kow./30.III.33/: Jak donosi Elta z Londynu na odbytem w dn.28 ma rca posiedzeniu londyńskiej Izby Handlowej poruszono możliwości rozszerzenia angielsko-litewskich stosunków handlowych. Zgromadzeniu przewodniczył członek parlamentu sir Charles Barrie. W obradach wzięli również udział poseł lit.w Londynie p,Sidzikauskas oraz konsul generalny p.K.Ginejtis. Według komunikatu ag.Reutera,p.Ginejtis w przemówieniu swem zaznaczył m.in.,że w 1931 r.Litwa zakupiła w Anglji 5 tys.tonn węgla kam.,w r.1932 - 77 tys.tonn, a w r.b.jeszcze więcej. Pozatem konsul Ginejtis dał do zrozumienia, że w najbliższym czasie Litwa zakupi w Anglji jeszcze 50 tys.tonn węgla.Obecnie węgiel angielski może skutecznie konkurować,a po wprowadzeniu systemu zezwoleń konkurencja węgla polskiego została niemal usunięta.-

M o ż l i w o ś ć k o m p l i k a c y j w e k s p o r c i e b e k o n ó w d o A n g l j i .Prasa/kow./27.III.33/:Odpowiednie koła są bardzo zaniepokojone z powodu możliwych komplikacyj dla litewskiego eksportu bekonów do Anglji.Komplikacje te mogą powstać nie z powodu nadprodukcji bekonów lecz z powodu tego, że może ich zbraknąć.

Jak się pokazuje,produkcja bekonów w Litwie ma charakter sezonowy.Dostateczną ilość dla eksportu ma Litwa w ciągu 3 - 4 mies rocznie. Latem niema prawie, względnie jest bardzo niewiele bekonów dla eksportu.Obecnie, gdy ustaliła Anglja kwotę importu bekonów dla wszystkich krajów, może się wydarzyć, że podczas letnich miesięcy nie potrafi Litwa dostarczyć wyznaczonego dla niej kontyngentu. Wówczas zmuszona będzie Anglja kontyngent Litwy przyznać innym krajom, skutkiem czego ucierpi litewski eksport bekonów.W związku z tą możliwością mają być podjęte zarządzenia dla dostosowania produkcji bekonów dla obecnych warunków ich eksportu.-

F r a n c u s k i e k o n t y n g e n t y i m p o r t o w e n a t o w a r y l i t e w s k i e .Prasa kowieńska /6.IV.33/:Rząd francuski wprowadził kontyngenty na importowane do Francji produkty litewskie. W czasie od kwietnia do czerwca będzie mogła wywieźć Litwa do Francji 225 koni, 500 cieląt i 1.500 żywych świń.-

D y s k u s j a n a d e k s p o r t e m w I z b i e H a n d l o w e j .Prasa kow./25.III.33/:23 marca odbyło się plenarne posiedzenie Izby Handl.-Przemysłowej, poświęcone m.in.sprawom eksportu.Prezes inż.Dobkiewiczius poinformował, że Izba w celu zaznajomienia ogółu ze swemi zamierzeniami i pracą powinna posiadać własne wydawnictwo, któreby docierało do szerokich warstw społeczeństwa.Wobec niemożności wydawania własnego organu, zwrócono się do redakcji "L.Aid.",która zgodziła się co dwa tygodnie oddawać bezpłatnie do dyspozycji Izby 1 stronę swego dziennika dla zamieszczania biuletynów Izby. Redakcja tej strony będzie powierzona Izbie, która, jako instytucja apolityczna będzie mogła prowadzić swą niezależną linję. Koszta redagowania według obliczeń prezesa wyniosą mies.ok.300-350 litów.Wniosek prezydjum przyjęto. Skolei poruszono sprawę podatku od przedsiębiorstw /podatek patentowy/. Dotychczas podatek ten był pobierany zgóry według t.zw.zewnętrznych cech przedsiębiorstwa. Przy tym sposobie pobierania podatku trudno było określić dochodowość przedsiębiorstwa i często błędnie obliczone wygórowane podatki doprowadzały przedsiębiorstwa do ruiny.Obecnie czynniki urzędowe, dążąc do usunięcia tych niedogodności zamierzają wprowadzić reformę,obliczając przypuszczalną dochodowość przedsiębiorstwa na podstawie ewentualnego obrotu.Komisja podatkowa Izby wypowiedziała się negatywnie względem zamierzonej reformy.W wyniku dyskusji uchwalono sprawę podatku odłożyć do następnego posiedzenia Izby w celu głębszego przestudjowania.

W sprawie sądów rozjemczych,które mają rozstrzygać wszelkie spory między poszczególnemi firmami handl.p.Dobkiewiczius oświadczył,iż projekt ustawy został przez Izbę już dawno opracowany i przesłany rządowi.Wobec pilnej potrzeby uruchomienia sądów rozjemczych,uchwalono zwrócić się do rządu z prośbą o przyśpieszenie wydania ustawy.

W poszukiwaniu dróg rozszerzenia eksportu krajowego uchwalono również zwrócić się do rządu z prośbą o zbadanie sprawy zawarcia traktatów handl.z państwami Bliskiego Wschodu,jak Turcja i Grecja, dokąd istnieją możliwości wywozowe.Dla państw niemających z Grecją traktatów cła są 10-krotnie większe,co uniemożliwia wszelki eksport.

W dalszym ciągu przystąpiono do nader aktualnej sprawy ożywienia eksportu i unormowania go.W kwestji tej wygłosił dłuższy referat syndyk Izby p.Bałtuszka. W swym referacie wiele uwagi poświęcił on memorjałowi "Lietukisa" do rządu.Jak wiadomo, memorjał ten obszernie uzasadnia potrzebę uporządkowania eksportu drogą jego centralizacji i poddania ścisłej kontroli. Memorjał wskazuje dalej na konieczność popierania eksportu nietylko masła i bekonów, jak to było dotychczas, lecz również szeregu innych wytworów rolnych, m.in.siemienia lnianego,nasion koniczyny, wyki peluszki, ziemniaków, jabłek i t.p. Zdaniem autorów memorjału, należałoby dążyć do podniesienia jakości wymienionych wytworów i ich standaryzacji, a eksport powierzyć wielkim firmom eksportowym lub organizacjom, jak np."Lietukis", które mają odpowiednie składy do przechowania towarów i dbają o wyrobienie dobrej renomy dla towarów litewskich. Eksport odbywałby się pod ścisłą kontrolą Izby Rolniczej. Konieczność zakazu drobnym eksporterom memorjał motywuje wprowadzeniem przez nich dezorganizacji eksportu przez brak odpowiedzialności i wywożenie wytworów niskiej jakości, co podry-

wa zaufanie do rynku litewskiego. Jako ogólną wskazówkę w celu usprawnienia litewskiego handlu zagranicznego, memorjał wskazuje potrzebę rozszerzenia sieci doświadczalnych i znających rynek wewnętrzny attachés handlowych, zwłaszcza w Anglji, Niemczech, Belgji i krajach skandynawskich.

P.Bałtuszka wypowiada się przeciwko centralizacji i monopolizacji eksportu, wskazując na doniosłe znaczenie inicjatywy prywatnej i wysuwa projekt koordynacji wywozu. Popiera natomiast myśl ożywienia placówek handlowych zagranicą i stawia wniosek powołania przy Izbie specjalnej komisji eksportowej, któraby przestudjowała sprawę wywozu.

Referat p.Bałtuszki wywołał ożywioną i długą dyskusję. Pierwszy zabrał głos p.Łapenas, który wypowiedział się za poparciem memorjału "Lietukisa". Zdaniem mówcy, nastąpił całkowity zmierzch wolnego handlu i prywatnej inicjatywy i obecnie rozpoczyna się era handlu między poszczególnemi państwami, gdzie drobny kupiec nie ma nic do powiedzenia. Eksport musi być scentralizowany i poddany surowej kontroli odpowiedzialnych instytucyj z odpowiednim aparatem pomocniczym. Przemówienie p.Łapenasa poddał ostrej krytyce p.Finkielsztejn. Zaznaczył on, że oparte na kooperacyjnych podstawach "Pienocentras" o "Lietukis" nie posiadają własnego kapitału i opierają się na kredycie i zapomogach rządowych.Przyszłość instytucyj, opartych na kredycie bez znaczniejszych podstaw własnego kapitału nie jest pewna.Ostatnio zapomogi pobrane przez te instytucje wyniosły przeszło 20 milj.lt., gdy tymczasem eksport prywatny żadnych zapomóg nie otrzymuje i zresztą o nie nie zabiega, a mimo to nadal się rozwija.

W wyniku dyskusji do komisji eksportowej wybrano pp.Dobkiewicziusa, Łapenasa, Dagisa, Berensztejna, Rozena i jako przedstawiciela Izby kłajpedzkiej p.Schulza z zastępstwem p.Altschulera.-

F I N A N S E I B U D Ż E T.

S p r a w a z b i l a n s o w a n i a b u d ż e t u L i t w y n a 1 9 3 3 r.Prasa kow./5.V.33/:Budżet na 1933 r. wciąż jeszcze nie jest ustalony, gdyż brak kilku milj.lt. Wobec tego komisja budżetowa wbrew uprzednim zapewnieniom zamierza zaoszczędzić pewne sumy również kosztem urzędników.W początkach maja komisja rozesłała ankiety do wszystkich zamężnych urzędniczek,pracujących w ministerstwach z zapytaniem o wysokość dochodów całej rodziny oraz wydatki.

Na odbytem dn.3 maja posiedzeniu kolegjum M-stwa Rolnictwa uchwalono, że ogólne dochody miesięczne męża i żony, zatrudnionych w tem Ministerstwie nie mogą przekraczać 650 lt. mies., czyli np.,jeżeli mąż pobiera 500 lt., to żona nie może pobierać więcej, jak 150, a jeżeli mąż jest urzędnikiem XII kat., to żona powinna być zwolniona ze stanowiska. Pozatem zwolni się również pracowników, którzy wysłużyli sobie emeryturę.

Z kół M-stwa Skarbu podają, że wogóle zamierza się zwolnić wszystkie urzędniczki, posiadające źródła dochodu skądinąd, jak np. z majątku, własnego domu i t.p. Wreszcie zamierza się znieść t.zw.posady równoległe oraz ponownie przejrzeć i zmniejszyć gratyfikacje osobiste.

P l a n z w i ę k s z e n i a d o c h o d ó w p a ń s t w o w y c h .Prasa kow. /z 22.IV.33/:Trudności przy zbilansowaniu budżetu państwowego pobudziły odpowiednie instytucje do przejrzenia źródeł dochodu Kasy Państwowej i do szukania możliwości ich zwiększenia.

Przy studjowaniu tego zagadnienia przedewszystkiem stwierdzono, że dla rządu nie jest celowem rozwój systemu podatków pośrednich, ponieważ, jak wykazała praktyka, dochody z tego źródła spadły w ciągu ostatnich dwóch lat o 20%, podczas, gdy wpływy od podatków bezpośrednich zmniejszyły się o 8%.

Omawiając w szczególności wpływy od podatków bezpośrednich,można dojść do następujących wywodów: wpływy od podatku ziemskiego nieco upadły. Utrzymują jednak, że, gdyby podatek ziemski pobierano od dochodu, a nie od oszacowanej ziemi, wówczas wpływy byłyby jeszcze mniejsze.

Co do podatku patentowego utrzymują, że można byłoby go rozciągnąć również na spółdzielnie i wówczas wpływy z tego źródła wzrosłyby. Ponieważ podatek dochodowy płacą jedynie przedsiębiorstwa, które mają patenty, to wzrósłby też nieco podatek dochodowy. Naogół istnieje przekonanie, że przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe mogą znosić ciężar podatków i że przeto skarg nie powinno tu być. Ponieważ zdarza-

ją się wypadki, że przedsiębiorstwa zostają zwinięte, pozostając dłużne Kasie Państwowej za podatki, uważa się za celowe ściąganie podatku dochodów zgóry w postaci zaliczek, tak, aby w końcu roku wypadałoby płacić jedynie resztę podatków. Przypuszczają, że ta inowacja przyporzyłaby Kasie Państwowej większe dochody.

Co do podatku zawodowego również utrzymują, że podatek ten mógłby być zwiększony. Dziś wpływy z tego podatku wynoszą rocznie 1.1/2 milj.lt. Gdyby podatek ten ściągnięto również od urzędników państwowych, wpływ zwiększyłby się jeszcze o 1 milj.lt. Oprócz tego utrzymują, że podatek zawodowy jest w Litwie zbyt mały w porównaniu z innemi krajami.

Jako nowe źródło dochodu celowem byłoby wprowadzenie na wzór innych państw osobistego podatku dochodowego. Podatek ten daje w Łotwie 8 milj.lt. rocznie. W Litwie można byłoby się spodziewać wpływów również na kilka milj.lt. Wskazywanem jest też, że z podatku ściąganego przy przekazywaniu gospodarstw, ma Kasa zbyt małe dochody /w r.ub. 2,2 milj.lt./. W innych krajach podatek ten daje większe dochody, ponieważ pobierany jest większy procent /w Litwie 4%,we Francji - 17%/.

Również wpływy od podatku spadkowego mogłyby być większe,gdyby zwiększono skalę podatku. W Litwie norma podatku spadkowego wynosi od 11-18%, w innych zaś państwach dochodzi do 50 i nawet 60%.

Co do podatku od akcyzy i monopolu utrzymują, że trudno dziś liczyć na zwiększenie wpływów z tego źródła. Zamierzano wprowadzić akcyzę na wody mineralne, ale projekt ten upadł, ponieważ obliczono, że z powodu małej produkcji tego artykułu podatek ten nie opłaci się.

Co do wpływów od ceł, to utrzymują, że z powodu kilkakrotnego podwyższenia ceł w r.ub. nie może być obecnie o tem mowy. Natomiast istnieje obecnie tendencja ponownego poruszenia kwestji podatku od obrotu, który istniał w Litwie do 1926 r., przysparzając Kasie Państwowej dochodu 7.1/2 milj.lt. rocznie. Utrzymują jednak, że forma, w której podatek ten dawniej istniał, nie nadaje się i że należałoby ją uczynić elastyczniejszą. O podatku od obrotu myślą w Litwie bardzo poważnie i szukają przykładów w innych krajach, gdzie podatek ten istnieje.-

Wkońcu poruszana jest w Litwie kwestja rozszerzenia systemu monopolu i przedewszystkiem wprowadzenia monopolu tytoniowego. Mówiono również o mopolu piwnym, ale obecnie kwestja ta przestała być aktualna.

Utrzymują wreszcie, że w porównaniu z innemi krajami ma Kasa Państwowa zbyt małe dochody od podatku stemplowego. Podatek ten można byłoby rozszerzyć, rozciągając go również na podaniu do samorządów.-

R e d u k c j a   w y d a t k ó w   n a   a d m i n i s t r a c j ę. Prasa kow./z 5.V.33/:Gabinet Ministrów na posiedzeniu w dn.3 maja zatwierdził zmianę ustawy o wynagrodzeniach urzędników. Zmienioną ustawę podpisał prezydent republiki. Zgodnie z nową ustawą zmniejszono urzędnikom i wojskowym dodatki wypłacane na dzieci. Pozatem w celu zbilansowania budżetu wprowadzono do ustawy zmiany następujące: 1/urzędnikom w Kownie i Kłajpedzie, jak też pracownikom lit.instyt. zagranicznych odliczy się z pensji brutto:6 - 16,5% /z pensyj urzęd. żonatych/ i 11 - 21,15 /nieżonatych/; 2/pracownikom urzędów państwowych w Szawlach, Poniewieżu oraz w Kraju Kłajpedzkim odliczy się z pensyj 9 - 19,15% /żonatym/ i 14 - 24,25% /nieżonatym/ i 3/we wszystkich in.urzędach państwowych odliczy się 11 - 21,15% pensji /żonatych/ i 16 - 26,15% nieżonatych/.

Do urzędników żonatych zaliczają się również osoby, utrzymujące in.członków rodziny - dzieci lub rodziców, zaś do nieżonatych zaliczają się również urzędnicy żonaci lecz bezdzietni, których żony również pracują w urzędach państwowych, samorządowych lub prywatnych, w których państwo posiada przeszło 50% akcji. Podziału tego powinni dokonać sami urzędnicy. Pozatem zmniejszono o 25% djety oraz niektóre gratyfikacje wypłacane urzędnikom i wojskowym. Zmiana ustawy obowiązuje z dn.1 czerwca r.b.

R e f o r m y   o s z c z ę d n o ś c i o w e   w   M - s t w i e   S k a r b u.Prasa kow./4.IV.33/:Z pobudek oszczędnościowych z dn. 1 kwietnia zostało zlikwidowane wydawnictwo informacyjne Dep.Finansowego M-stwa Skarbu,wydawane w jęz.francuskim,niemieckim kosztem 140 tys.lt.rocznie.Również ze względów oszczędnościowych zlikwidowano wydział gospodarczy,tworząc natomiast wydział informacyjny,mający za zadanie śledzenie wydawanych przez inne państwa ustaw finansowych,

zbieranie i grupowanie materjału i t.d. W wydziale gospodarczym pracowało 14 urzędników, nowy zaś wydział będzie posiadał zaledwie trzech.
Zlikwidowano również z tych samych przyczyn wydawnictwo centralnego "Ukis ir rinka", które nie osiągnęło celu.-

S t a n p a ń s t w o w y c h k a s o s z c z ę d n o ś c i o w y c h ."Liet.Aidas" 67 /V.33/:Zysk państwowych kas oszczędnościowych za okres 1930 o 1931 r. wyniósł 600.000 lt., zaś za r.1932-gi - 745.992,05 litów. Kasy oszczędnościowe płacą od wkładów po 4%, zaś od dłużników pobierają zaledwie 6%. Zysk więc wynosi 2%. W ciągu 1932 r. kasy oszczędnościowe wypłaciły za wkłady 1.106.961,14 lt. Wydatki administracyjne kas w 1932 r. wyniosły 68.056,53 lt.
W ciągu 1932 r. suma wkładów w państwowych kasach oszczędnościowych wzrosła o 9.419.926,81 lt. i w dn.1 stycznia 1933 r. wynosiła 34.877.000 lt., zaś w dn.1.III.33 r. - 35.143.000 lt. Obecnie Litwa posiada 72 państwowe kasy oszczędnościowe, w czem 26 kas przy oddziałach Banku Litewskiego i 46 kas przy urzędach pocztowych.-

D z i a ł a l n o ś ć K a s y O s z c z ę d n o ś c i o w e j k o l e j o w c ó w ."Liet.Aidas" Nr.95 /V.33/:Kolejowa Kasa Oszczędnościowa powstała w 1925 r. Bilans kasy 31 grudnia 1932 r. wynosił - 791.497,50 litów /31 grudnia 1925 r. zaledwie 43.124,25 litów/.-

D z i a ł a l n o ś ć K a s y O s z c z ę d n o ś c i o w e j p o c z t o w c ó w ."Lietuvos Aidas" Nr.82 /V.1933/:Kasa Oszczędnościowa pocztowców powstała w 1922 r. Czysty zysk w 1932 r. wyniósł 2.117,87 litów. Stan Kasy wyrażał się w dniu 1 stycznia r.b. sumą 751.709.93 litów.-

D z i a ł a l n o ś ć K a s y O s z c z ę d n o ś c i o w e j M - s t w a R o l n i c t w a w 1 9 3 2 r ."Lietuvos Aidas" 82. /V.1933/:Bilans Kasy Oszczędnościowej M-stwa Rolnictwa w dniu 1 stycznia 1933 r. wynosił 567.073,79 litów. Liczba członków wynosi 1.611 osób.-

S t a n B a n k u L i t e w s k i e g o w p i e r w s z e j p o ł o w i e m a r c a r . b ."Rytas" Nr.62./V.1933/:Zapas walut zagranicznych Banku Litewskiego w pierwszej połowie marca wzrósł z 14,43 do 14.90 milj.litów., zapas złota pozostał bez zmian i wynosi 50,05 milj.lt., banknoty w obiegu wynoszą 92,62 milj.lt., dyskonto i pożyczki - 85,41 milj.lt. Pokrycie banknotów w złocie wzrosło z 52,9 do 54,03%, zaś w złocie i walutach - z 68,2 do 70,1%.

S t a n B a n k u L i t e w s k i e g o w p o ł o w i e k w i e t n i a r . b .Prasa kow./21.IV.33/:Zapas walut zagranicznych Banku Litewskiego w połowie kwietnia wzrósł z 13,02 do 13,48 milj.lt.,zapas złota pozostał niemal bez zmian i wynosi 49,11 milj.lt.,banknoty w obiegu wynoszą 91,71 milj.lt., dyskonto i pożyczki - 88,20 milj.lt. Pokrycie banknotów w złocie wyraża się 53,5%, w złocie i walutach - 68,2%.-

Z a p a s z ł o t a w B a n k u L i t e w s k i m ."Lietuvos Aidas" Nr.77 /V.1933/:W ciągu marca zasób złota w Banku Litewskim z 50,5 zmniejszył się do 49,10 milj.litów. Zasób walut obcych w ciągu tego samego czasu z 14,43 zmniejszył się do 13,06 milj.litów.Banknoty w obrocie dosięgają 94,15 milj.lt. Dyskonto i pożyczki wynoszą - 89,77 milj.lt.
A więc pokrycie banknotów w złocie wynosi 52,15%, zaś w złocie i walutach obcych - 66,02%.-

R o z r a c h u n k i z W i l e ń s k i m B a n k i e m Z i e m s k i m ."Echo" Nr.68 /V.33/:Jak wiadomo wielu właścicieli domów w miastach litewskich zastawiało swe domy przed wojną w Wileńskim Banku Ziemskim. Większość właścicieli domów postarała się o uregulowanie swych długów w drodze wymiany papierów wartościowych tego banku, a następnie zatwierdziła te wymiany u naczelnego rejenta Litwy.
Jednakże notarjat oprotestował te zatwierdzenia, a sprawa oparła się o Tybunał Najwyższy w Kownie. Niedawno Trybunał orzekł, iż istniejący obecnie w Wilnie Wileński Bank Ziemski nie posiada nic wspólnego z bankiem przedwojennym, w wyniku czego wszystkie uskutecznione z nim rozrachunki nie są ważne.-

Kierownik Banku Ziemskiego p. Raduszis o długach rolników ."Liet.Aidas" Nr.64 /V.1933/:Kierownik Banku Ziemskiego p.Radušis w przemówieniu wygłoszonem w czasie walnego zjazdu Banku wskazał na trudną sytuację finansową krajów rolniczych, odmalował metody stosowane w innych państwach względem zadłużonych rolników i stwierdził, iż dotąd Bank Ziemski dzięki pomocy skarbu nie był zmuszony uciec się do radykalnych sposobów egzekwowania długów. Naturalnie rolnikom, których zadłużenie przekracza wartość majątku Bank Ziemski nie jest w stanie dopomóc.

Przyczyną zadłużenia rolników północnej części Litwy był nieurodzaj 1928-go r. W innych miejscowościach zadłużenie jest wynikiem niepotrzebnego żyrowania weksli. Obecnie rolnicy litewscy przeżywają okres "likwidacji żyr", a uzyskanie od nauczonych smutnym przykładem rolników żyra - jest rzeczą niemożliwą.

W r.1932 pożyczki hipoteczne wyniosły 91.935.000 lt., z których na rolników przypada ok.85.800.000 lt.,i na właścicieli domów w miastach - 6.136.000 lt.

Następująca tabela ilustruje stan zadłużenia hipotecznego litewskich gospodarstw rolnych w poszczególnych powiatach Litwy:

Powiaty	Ilość pożyczek	ilość zastawionych ha	suma wydanych pożyczek w lt.
Olita	923	17.303	3.143.000
Birże	2.023	40.323	7.579.000
Jeziorosy	355	6.949	737.000
Kowno	1.553	28.739	4.806.000
Kretynga	272	7.269	1.358.000
Kiejdany	1.168	28.137	4.462.000
Możejki	505	15.125	2.464.000
Marjampol	970	19.514	4.967.000
Poniewież	1.914	45.224	6.988.000
Rosienie	1.163	29.349	4.265.000
Rakiszki	1.347	26.244	3.710.000
Sejny	176	4.779	795.000
Saczki	352	8.128	1.918.000
Szawle	3.592	87.824	16.454.000
Taurogi	497	13.046	1.705.000
Telsze	426	14.662	2.152.000
Troki	867	12.422	1.809.000
Wiłkomierz	755	16.740	2.550.000
Uciana	783	16.331	1.995.000
Wyłkowyszki	1.207	19.779	5.159.000
Kraj Kłajpedzki	1.056	23.882	6.776.000

Co się tyczy zwrotu pożyczek, to na każde 100 zwróconych litów 32% zwrócono we właściwym terminie, zaś 68% z opóźnieniem.

Bilans Banku Ziemskiego za 1932-gi r. wyniósł 142.941.633,68 litów, zaś czysty zysk - 1.823.004,24 litów.-

Rewizja dodatków osobistych i etatów w M-stwie Skarbu .Prasa kow./4.IV/:M-stwo Skarbu zamierza przystąpić do rewizji zasadniczej wypłacanych swym pracownikom dodatków osobistych, opłat za pełnienie drugorzędnych obowiązków oraz wogóle kwestji etatów Ministerstwa. Rewizja ma na celu zbadanie celowości etatów, a następstwem jej będzie prawdopodobnie likwidacja niektórych stanowisk.

Istnieje też zamiar usunięcia pracowników, którzy wysłużyli już emeryturę. M-stwo Skarbu jest skłonne zaproponować innym również ministerstwom podobne postępowanie. Tworzenie nowych stanowisk nie jest przewidziane.-

Podatki dla spółdzielni .Prasa kow./22.IV.33/: Premjer Tubelis ostatecznie wyjaśnił, że spółdzielnie, które sprzedają towary również niezczłonkom i których kapitał podstawowy osiąga przeszło 50 tys. lt., powinne płacić podatek od obrotu. Wszystkie skargi spółdzielni na inspektorów podatkowych, którzy ściągnęli od nich podatki zostały odrzucone.-

Podatki samorządowe ."Rytas" Nr.68./V.1933/:Według uprzedniego projektu, samorządowy podatek od dochodu miał wynosić 40% podatku dochodowego płaconego na rzecz państwa.Obecnie jednak podatek ten został zmniejszony do 20% państwowego podatku dochodowego.-

D o k o ł a p o d a t k u d o c h o d o w e g o d l a l e k a r z y ."Liet.Aidas" Nr.82 /V.1933/:Od lipca 1932 r. w Litwie został wprowadzony podatek dochodowy od wolnych zawodów. Podatek ten dotyczy również i doktorów. Według przepisów obowiązujących, lekarze w Litwie obowiązani są prowadzić księgę dochodów i rozchodów.
W celu kontroli lekarze muszą wydawać pacjentom za pobierane honorarja pokwitowania oraz czyniąc wydatki brać rachunki, zawierające dane komu, za co i ile dany lekarz zapłacił. Podobny system kontroli jest niesłychanie uciążliwy i wręcz utrudnia pracę i egzystencję lekarzy.-

W a l n e z e b r a n i e a k c j o n a r j u s z y B a n k u Z i e m s k i e g o .Prasa kowieńska/21.III.33/:18 marca r.b. odbyło się doroczne walne zgromadzenie akcjonarjuszy Banku Ziemskiego. Sprawozdanie o stanie działalności Banku odczytał w im.zarządu K.Raduszys i w im. rady Banku Wariakois.W wyniku obrad uchwalono odroczyć w miarę potrzeby długi rolników do 23 i pół lat i zmniejszyć procent z 7 i pół do 6 rocznie. Bank miał w r.ub. 1.823.004.24 litów czystego zysku. Bilans r.1932 zamknięto 31 grudnia sumą 142.941.633,68 lt.,co zatwierdzono jednogłośnie. Do zarządu obrano ponownie pp:Blinasa i Kregżde.Do rady Banku weszli:Bulwiczius,Fledżynskis, Juczas,Raczkauskas i Borchert oraz kandydaci - J.Pikczylingis, Krauczunas i K.Jacewiczius.Do komisji rewizyjnej obrano ponownie inż.Staugajtisa,J.Vanagas-Simonajtisa, J.Glemżę i jako kandydatów Miknonisa i Dagisa.-

D o r o c z n e w a l n e z e b r a n i e p o l s k i e g o t - w a D r o b n e g o K r e d y t u w K i e j d a n a c h."Dzień Kow."Nr.64 /V.33/:W lutym odbyło się w Kiejdanach 6-te doroczne walne zgromadzenie członków kiejdańskiego t-stwa Drobnego Kredytu.Zgromadzenie w zastępstwie prezesa Rady otworzył p.A.Norwid. St.Strebejko złożył sprawozdanie z działalności t-stwa za 1932 r.,zaznaczając, że pomimo znacznych trudności finansowych w związku z trudną wogóle sytuacją gospodarczą kraju,stan t-stwa wcale się nie pogorszył, a odwrotnie - wykazuje dalszy rozwój. Czysty zysk t-wa w roku sprawozdawczym wynosi 2.908 lt.68 cnt.Jakkolwiek w 1929 r.zysk wynosił lt. 7.254,38,w r.1930 - 6.185,56, w latach zaś późniejszych suma zysków znacznie spadła,nie świadczy to jednak o gorszym stanie t-stwa.Ów spadek sumy zysku należy tłumaczyć znacznem obniżeniem stopy procentowej. Na 1 stycznia 1933 r.t-wo liczyło 571 członków /w 1929-311,w 1930-435,w 1931 - 538/. Kapitały t-wa na 1.I.33 wynoszą 44.555 lt. 78 cnt.,podczas,gdy w roku poprzednim 40.904 lt.50 cnt.Wkłady terminowe i rachunki bież.w 1931 r.wynosiły 110.046 lt.10 cnt.,obecnie zaś wynoszą 138.782 lt.20 cnt.Wydano wówczas pożyczek 180.065 lt.,w roku sprawozdawczym 191.401 lt.Następnie zgromadzenie dokonało podziału zysku.Na kapitał zapasowy zapisano 675 lt.37 cnt.ną dywidendy /6%/ - 2.040 lt., niepodzielono 193 lt.31 cnt.
Do Rady obrano ponownie p.M.Wędziagolskiego i p.Hryniewicza do zarządu. Do kom.rewizyjnej weszli:pp.hr.Komorowski,Br.Skorupski i M.Szwojnicki.Na delegata kooperacyjnego obrano p.M.Wędziagolskiego.-

P o ż y c z k a d l a K r a j u K ł a j p e d z k i e g o .Prasa kowieńska /21.IV.33/:Gabinet Ministrów na posiedzeniu w dn.6.IV uchwalił udzielić Dyrektorjatowi Kraju Kłajpedzkiego ze skarbu Państwa 500 tys.pożyczki. Termin zwrotu do r.1934. Zwrot pożyczki odbywać się będzie równemi ratami z dochodów z ceł, akcyzy i monopolu, należących do Dyrektorjatu kraju.-

I l o ś ć p r o t e s t o w a n y c h w e k s l i w l u t y m i m a r c u .Prasa kow. /4.IV.33/:W ciągu lutego zarejestrowano w całej Litwie 13.260 protestowanych weksli na sumę 3.585.288 lt. /w 1932 r. na sumę 8.771.878 lt./.W styczniu protestowano weksli na sumę 4.303.230 lt.
Prasa Kow./21.IV.33/:W marcu zanotowano wzrost protestowanych weksli.Ilość protestowanych weksli w marcu wynosi 15.487 na sumę 4.05 milj.lt.
"Liet.Aidas" 79:W styczniu i lutym r.b. zmniejszyła się liczba protestowanych weksli w porównaniu z odnośnemi miesiącami r.ub. W styczniu zaprotestowano weksli na sumę 4.303.230 lt. /w 1931 r. 10.129.374 lt./, w lutym zaprotestowano weksli na sumę 3.585.288 lt. /w r.ub. 8.771.878 litów/.-

PRZEMYSŁ.

L i t e w s k i p r z e m y s ł t e k s t y l n y ."Liet.Aidas" Nr.63 /V.1933/:Doniedawna przemysł tkacki w Litwie rozwijał swą działalność wyłącznie dla prowincji, gdyż obawiał się ostrej krytyki i wysokich wymagań odbiorców miejskich.

Powstała jednak w 1926-tym r. fabryka wyrobów tekstylnych "Klaipeda" pracuje jednak i dla miast. Wyroby tej fabryki w 1928-mym r. na wystawie w Paryżu o Kownie zostały nagrodzone złotym medalem.Obecnie fabryka "Klaipea" zatrudnia 700 robotników.

Pragnąc zadowolnić najwybredniejszą klijentelę fabryka "Klaipeda" sprowadziła z zagranicy najnowsze maszyny oraz wprawnych instruktorów. Wyroby tej fabryki są o 40-60% tańsze, niż wyroby zagraniczne.

L i t e w s k i p r z e m y s ł d o m o w y w 1 9 3 2 r ."Liet. Aidas" Nr.79 /V.1933/:W 1932-gim r. w wydziale przemysłu domowego przy Izbie Rolniczej pracował kierownik wydziału i 3 instruktorów.

Kursy tkackie, które pierwotnie zostały utworzone w Kownie, zostały następnie przeniesione na prowincję. Powodem przeniesienie kursów na prowincję była trudność utrzymania w Kownie wieśniaków pragnących uczęszczać na te kursy. Na kursy tkackie w 1932-gim r. uczęszczało 263 osób, zaś ukończyło kursy 201. Instruktorskie kursy tkackie ukończyło 38 osób.

Kursy ceramiki prowadzone były w Wieksznianch, znanych ze swych wyrobów garncarskich. Na kursy te uczęszczało 21 osób, ukończyło - 11. Po zakończeniu każdego z kursów, organizowana jest wystawa wyrobów ludowych. Poza kursami tkackiemi i ceramicznemi w Litwie prowadzone są kursy robót wiązanych i wyrobów drewnianych. W celu zorjentowania ludności w całokształtcie prac domowych w Litwie wydane zostały 4 książki pod ogólnym tytułem "Sztuka Ludowa". Czwarta książka została wydana w 1932-gim r.-

S p r a w a s y n d y k a t u c e g l a n e g o ."Rytas" Nr.74 /V.1933/: W związku z upływem terminu umowy cegielni litewskich ogólnie spodziewano się rozchwiania się syndykatu ceglanego w Litwie.

Z rozpoczęciem się jednak sezonu budowlanego cegielnie litewskie nawiązały pertraktacje w sprawie wznowienia umowy i ustalenia trwałych cen.-

D z i a ł a l n o ś ć s p ó ł k i "M a i s t a s" w l u t y m. 1 9 3 3 r ."Lietuvos Aidas" Nr.63 /V.1933/: W ciągu lutego 1933 r. wszystkie rzeźnie sp."Maistas" pochłonęły 42.487 sztuk świń, 1601 sztuk trzody, 2.933 szt.cieląt i owiec - ogółem 47.021 sztuk.

W porównaniu z lutym r.ub. rzeźnie "Maistasa" pochłonęły mniejszą ilość bydła, jednak angielski kontyngent bekonów został wypełniony. Gatunek i jakość świń bekonowych w Litwie znacznie się naprawiły.Z zakupionej w lutym trzody, "Maistas" wywiózł zagranicę - 1.950.477 klg. bekonów, 131.930 klg. świeżej wieprzowiny, 705 sztuk żywych świń, 119 sztuk żywej trzody, 40.000 klg. organów wewnętrznych świń, 25.000 klg. kiszek wyprawionych, 3.174 klg. drobiu i 728 różnych fabrykatów. Za wszystko to "Maistas" wyręczył 3.500.000 litów.

W porównaniu ze styczniem r.b. zwiększył się eksport bekonów i drobiu inne zaś pozycje eksportu zmalały. Za centnar bekonów w lutym Litwa pobierała 49 - 56 szylingów.

Na rynkach krajowych ceny artykułów mięsnych nie uległy zmianie.-

D z i a ł a l n o ś ć s p ó ł k i a k c . "E l e k t r a". "Liet. Aidas" Nr.69 /V.1933/: Spółka akcyjna "Elektra" powstała w 1932-gim r. Kapitał zakładowy spółki wynosił 100 tys.litów. Fabryka "Elektra" jest pierwszą i jedyną fabryką materjału instalacyjnego nad Bałtykiem.-

Z a p a s c u k r u l i t e w s k i e g o .Prasa kow./5.V.33/:Jak wiadomo, zezwolenia na wwzóz cukru zagranicznego nie są obecnie wydawane. Na składzie cukrowni marjampolskiej nagromadził się obecnie zapas 75 tys.tonn cukru.Ponieważ spożycie cukru w kraju znacznie upadło, należy przypuszczać,żez tegorocznej kampanji pozostanie jeszcze znaczny zapas na rok przyszły.

Obecnie w cukrowni marjampolskiej pracuje 7 specjalistów zagranicznych, w przyszłym roku pozostanie jedynie dwóch obcych fachowców, pozostali zostaną zastąpieni obywatelami litewskimi.-

Cena energji w przyszłej hydroelektrowni .Prasa kow./4.IV.33/:Komisja gospodarcza, badająca kwestję budowy wodnej stacji elektrycznej, doszła do wniosku, że stacja ta mogłaby udzielać Kownu energji po 25,2 centa za kilovatgodzinę w ciągu pierwszych 10-ciu lat, po amortyzacji zaś w ciągu tego czasu - już po 12 centów zaledwie za kilovatgodzinę. Budowa jej mogłaby być ukończona w 1935 roku.-

Sprawa państwowego monopolu tytoniowego .Prasa kow./23.III.33/:W końcu marca Ministerstwo Skarbu rozpatrzyło oferty 5 zagranicznych firm, które proponują wielką pożyczkę wzamian na monopol tytoniowy w Litwie. Pozatem rozpatrywano kwestję przejęcia przez rząd monopolu tytoniowego. Obrano specjalną komisję dla rozpatrzenia obu projektów.

Projekt produkcji smoły i terpentyny .Prasa kowieńska /III.33/:Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa zamierza przystąpić do zachęcenia rolników, mieszkających w pobliżu lasów do pędzenia smoły i terpentyny. W razie pomyślnego rozwoju tej gałęzi wytwórczości krajowej, cło na fabrykaty zagraniczne zostanie podwyższone.-

Zwiększenie się produkcji torfu .Prasa kow./18.V.33/:Zarząd kolejowy zawarł z samorządem miejskim umowę o dostawę dla kolei 15 tys. tonn torfu z torfowisk miejskich. Pozatem prowadzą rokowania z samorządem miejskim w sprawie dostawy torfu elektrownia w Pietraszunach i przedsiębiorstwa prywatne.Wobec zwiększenia eksploatacji torfu, samorząd miejski nabył w Niemczech dwie maszyny dla produkcji torfu.-

SPÓŁDZIELCZOŚĆ.

Działalność centr.związku ubezpieczeń "Kooperacja"."Liet.Žin."Nr.56 /III.33/:W 1925 r. w Litwie utworzony został centralny zw.ubezpieczeniowy "Kooperacja". Ilość wydanych przez "Kooperację" polis asekuracyjnych z roku na rok wzrasta,tak, że w 1932 r. suma ubezpieczeń majątkowych wyniosła 30 milj.lt./z czego 25% spoczywa na ryzyku związku/. W 1932 r. spłonęły 83 ubezpieczone majątki, co przyczyniło 443.000 lt.strat. "Kooperacja" z sumy tej wypłaciła 67%, w tem organizacjom spółdzielczym - 146.000 lt., mieszkańcom miast - 11.434 lt. i gospodarzom wiejskim - 137.000 lt.

Od r.1931 kapitał "Kooperacji" wzrósł o 40%.-

"Liet.Aid." 95:Bilans centralnego związku ubezp."Kooperacja" w dn.1 styczniar.b. wynosił 184.091.09 litów. Liczba członków wynosiła 5.304, z czego rolników 4.445. "Kooperacja" miała w r.ub.zysku 12.632,88 litów.-

Zmniejszenie się dochodów spółdzielni "Parama".Prasa kow./5.V.1933/:W lokalu Izby Rolniczej odbyło się doroczne zebranie członków kowieńskiej spółdzielni spożywczej "Parama". Prezes spółdzielni p.Pakałka powiadomił zebranych, że obrót "Paramy" w r.ub. wyraził się sumą 3,37 milj.lt.,czyli o 300 tys.lt. mniej, niż w 1931 r. W dn. 1 stycznia wartość nieruchomości i majątku ruchomego spółdzielni wynosiła 2,47 milj.lt.Największy kapitał włożyła "Parama" do piekarni /2 milj.lt./.

Ogółem "Parama" obecnie posiada 19 sklepów z rocznym budżetem wydatków i dochodów, dochodzących do 1.20 milj.lt. W r.ub. sprzedała "Parama" towarów na sumę 4.60 milj.lt./przeszło 30% mniej, niż w 1931 r./. Chleba wypiekła w r.ub. w ilości 5 milj.klg. Rok operacyjny zakończyła "Parama" bez zysku.Zarząd spółdzielni został obrany w poprzednim składzie.-

Rozwój polskiej spółdzielni kredytowej w Olicie .Prasa kow./24.IV.33/:22 marca w Olicie odbyło s ę doroczne walne zgromadzenie członków Nadniemeńskiego Polskiego Towarzystwa Drobnego Kredytu.

Prezes zarządu t-stwa p.J.Żyliński złożył obszerne sprawozdanie z działalności za r.1932 - szórty rok istnienia t-stwa. Pomimo ogólnego kryzysu, który już oragnął całkowicie i Litwę, utrudniając niezmiernie położenie finansowe i warunki pracy w dziedzinie gospodarczej, działalność t-stwa nietylko nie uległa redukcji lecz wykazała dalszy postęp, który najlepiej ulustrują cyfry zeszłoroczne w zestawieniu z zamieszczonemi w nawiasach danemi z 1931 r. Tak więc liczba członków t-stwa w roku sprawozdawczym wynosiła 488 /455/, kapitał udziałowy 47.065 lt./44.785/, kapitał własny t-stwa - 12.190 lt. /10.089/, suma wydanych pożyczek 279.055 lt./268.487,5/, obrót 1.620.735 lt./1.536.534,5/, wreszcie czysty zysk 3.850 lt./4.000/. W związku z pogłębiającym się kryzysem t-stwo już od 1 października 1932 r. obniżyło stopę procentową do 12%.

W ciągu całej dotychczasowej egzystencji t-stwa spisano na straty tylko 12,788 lt.niepewnych pożyczek, przyczem większość tej sumy uzyskano. Pozostaje do uzyskania zaledwie 6.340 lt., w tem 4.180 lt. pożyczek niezwróconych w kryzysowym roku 1932. Są jednak widoki na uzyskanie i tej sumy, gdyż sprawy zwrotu są jeszcze w toku. Dowodzi to z jednej strony obowiązkowości członków t-stwa, z drugiej zaś ostrożności jego władz przy udzielaniu kredytów. Utrzymanie się pomimo gorszych konjunktur na dawnym poziomie wysokości zysku t-stwa świadczy wreszcie o trwałości fundamentów spółdzielni i normalnym jej rozwoju.

Następnie przyjęto zreferowany przez p.O.Korewę preliminarz budżetowy na r.1933 w wys.przeszło 35 tys.lt. i uchwały, regulujące działalność t-stwa, poczem nastąpiły wybory władz, przyczem ustępujący członkowie Rady p.Wacław Żyliński i Zarządu p.Jan Żyliński zostali ponownie obrani. Na kandydatów do Rady obrano pp.:Antoniego Glatmana i Teofila Niedźwiedzkiego, do zarządu zaś pp.Wacława Szumkowskiego i Zbigniewa Malkiewicza. Do Komisji Rewizyjnej weszli ponownie pp.:Michał Jocz, Wit Kulikowski i Maksymiljan Taudin. Delegatem na zjazdy centralnych organizacyj spółdzielczych został p.Onufry Korewa.-

K O M U N I K A C J A .

K o l e j n i c t w o l i t e w s k i e w 1 9 3 2 r."Lietuvos Aidas" Nr.76 /V.1933/:Zysk z kolei wyniósł 5.343.286 litów. Po odliczeniu wydatków nadzwyczajnych czysty zysk wyniósł 2.939.311 litów.-

K o m u n i k a c j a z z a g r a n i c ą w ś w i e t l e c y f r .Prasa kow./3.IV.33/:Zgodnie z wiadomościami Dep.Samorządowego, przybyło w ciągu r.ub. do Litwy 164.224 osób.z paszportami zagranicznemi /135.645 obywateli litewskich i 28.574 obcokrajowców/, wyjechało 161.683 osób z paszportami zagranicznemi /132.811 obywateli litewskich i 28.872 obcokrajowców/.

Z wizami tranzytowemi przejechało w r.ub. przez Litwę 39.385 osób /38.694 obcokrajowców i 691 obywateli litewskich/. Koleją przybyło w r.ub. do Litwy 34.843 osób z Łotwy i 17.197 z Niemiec. Wyjechało z Litwy w ciągu ub.r. 35.770 osób do Łotwy i 16.618 do Niemiec. Innemi środkami komunikacji przybyło w r.ub. do Litwy 86.036 osób z Łotwy i 26.110 z Niemiec; wyjechało zaś z Litwy 85.990 osób do Łotwy i 25.261 do Niemiec.

Samolotami przybyło w r.ub.na lotnisko kowieńskie 36 osób /13 obywateli lit.i 23 obcokrajowców/, odleciało z miejscowego lotniska 44 osób /9 obywateli lit. i 35 obcokrajowców/.Tranzytem przeleciało przez Litwę 913 osób /4 obywateli lit.i 909 obcokrajowców/.-

S p r a w a o b n i ż e n i a t a r y f y k o l e j o w e j w L i t w i e ."Echo" Nr.69 /V.1933/:W połowie marca odbyło się w Kownie posiedzenie komitetu tranzytowego zarządu kolejowego. Omawiana była kwestja obniżenia taryfy kolejowej za przewóz trzody o 30% oraz kwestja zmniejszenia taryfy za przewóz soli na linjach wąskotorowych. Dotąd przy przewozie soli mniejszemi partjami opłacało się taryfę II-iej klasy, zaś przy transportach wagonowych - taryfę kl.III-iej.

Obecnie taryfa zostanie o jedną klasę obniżona. Mają również być zniesione dopłaty za pośpiech na linji Kowno-Szawle.-

P r o j e k t w p r o w a d z e n i a p o s y ł e k r e k l a m o w y c h p r z e z p o c z t ę ."Liet.Aidas" Nr.57 /V.33/:Zarząd Poczty litewskiej opracował przepisy w sprawie wprowadzenia przesyłek reklamowych przez pocztę.

W myśl tych przepisów poczta będzie przesyłała próbki i wydawnictwa reklamowe różnych firm i osób przeznaczone dla pewnych grup społecznych, np.rolników, lekarzy, właścicieli domów i t.d. Wymienianie adresów na przesyłkach nie będzie wymagane.

Projekt ten zostanie przedłożony Ministerstwu Komunikacji do zatwierdzenia.-

D o k o ł a b u d o w y k o l e i K r e t y n g a P o ł ą g a. Prasa kow./5.V.1933/:M-stwo komunikacji rozważało projekt budowy kolei Kretynga-Połąga. Obecnie komunikację osobową między Kretyngą i Połągą utrzymują autobusy.

W początkach maja w zarządzie kolejowym odbyła się narada w sprawie budowy kolei na wyżej wymienionym odcinku kolejowym. Ze względu jednak na to, iż frekwencja na tym odcinku trwałaby zaledwie w ciągu kilku miesięcy letnich, a koszta budowy wyniosłyby ok.2 milj. litów, uchwalono zaniechać ostatecznie budowy kolei odcinka Kretynga-Połąga.-

D z i a ł a l n o ś ć z a r z ą d u s z o s i d r ó g w o d n y c h ."Lietuvos Aidas" Nr.58 /V.1933 r./: Zarząd szos i dróg wodnych w r.b. zamierza ukończyć budowę szosy /1,85 klm/, łączącej Veksznie z koleją. Koszt tej budowy wyniesie wraz z mostkami 70 tys. litów.

Pozatem wykończona zostanie rozpoczęta w 1929-tym r. budowa szosy Jurborg-Smolniki. Na linji tej zostaną postawione 2 mosty: 1/6-cio metrowy na Istrze i 30-tometrowy na Mutivie. Prace te pochłoną 250 tys.litów.

Zostanie również wybudowana droga dojazdowa, łącząca miasteczko Pilviszki ze stacją kolejową tejże nazwy /koszt 45 tys.litów/. W dziedzinie prac wodnych zostanie ukończona regulacja koryta Niemna na przestrzeni Kowno-Czerwony Dwór. Na odcinku Bobty-Bojany zostaną przekopane mielizny, jakie się utworzyły na Niewiaży.

Wreszcie zarząd zamierza podnieść wał, oddzielający zimową przystań statków od koryta Niemna o 1,5 mtr., co wyniesie ok.80 tys.lt. W Wyłkowyszkach zostanie wybudowany most żelbetonowy, co wyniesie 70 tys.litów.-

S t a n s z o s w L i t w i e .Prasa kow./28.III.33/:W końcu marca referent dróg bitych inż.Tuskenis odbył podróż inspekcyjną, stwierdzając, że stan szos wskutek stopniowej odwilży jest zadawalniający. Pozatem zawieszono na pewien czas ruch wozów ciężarowych i autobusów na odcinku Olita-Sereje /1-12 klm/, Olita-Bobryszki /4-7 km/ i Merecz-Orany /2-3 km/.-

R u c h o k r ę t ó w w p o r c i e k ł a j p e d z k i m ."Musų Rytojus" Nr.22 /V.1933/:W ciągu lutego 1933 r. do portu kłajpedzkiego zawinęły 42 okręty, z czego 16 okrętów niemieckich, 12 szwedzkich, 4 angielskie, 3 łotewskie i 7 innych państw. Okręty te przywiozły razem 16.500 tonn różnych towarów wartości 8,4 milj.lt.

Pierwsze miejsce w imporcie lutowym zajęła Anglja, która wwiozła 9.700 tonn, drugie - Niemcy - 2.600 tonn, trzecie Rosja - 1.300 tonn /nafty/.

W ciągu lutego r.b. z portu kłajpedzkiego wypłynęło 45 okrętów, które wywiozły 9138 tonn różnych towarów na sumę 6 milj.litów. W eksporcie pierwsze miejsce zajęła Anglja, która wywiozła 3.870 tonn towarów, drugie Niemcy , 2.860 tonn i trzecie Holandja - 1.650 tonn.

N o w e s t a t k i k ł a j p e d z k i e j p o l i c j i p o g r a n i c z n e j .Elta /24.IV.33/: Budowa 2 większych statków policji pogranicznej "Partyzanta" i "Szaulisa" pod koniec kwietnia została już ukończona. Oba staki zostały zbudowane w dokach Lindenu i posłużą do ścigania przemytników. Są one dobrze uzbrojone i zastosowane do ostatnich wymagań techniki.

U s t a w a o ż e g l u d z e .Prasa kow./4.V.1933/:Właściciele statków zobowiązali się w miejscach, gdzie niema przystanków, dowozić podróżnych na łódkach bezpłatnie. Zarząd dróg wodnych w związku z konkurencją właścicieli statków zamierza wydać specjalną ustawę o żegludze, ustalającą stałe ceny biletów osobowych oraz opłatę za przewóz towarów.-

R O L N I C T W O .

P r z e m ó w i e n i e m i n i s t r a R o l n i c t w a A l e k s y n a t e m a t y g o s p o d a r c z e ."Liet.Aid." Nr.85 i 86 /V.1933/: Cały świat przechodzi obecnie ciężki kryzys gospodarczy. Nie ominął ten kryzys i Litwy. Litwa jest krajem rolniczym /przeszło 60% rolników/. Obszar terytorjum Litwy wynosi ok.5,600 tys.ha. Gospodarstw o obszarze ponad 1 ha jest ok.290 tys., zaś poniżej 1 ha przeszło 20 tys. Do gospodarstw tych należy 4 i 1/3 milj.ha ziemi, 45.3% gospodarstw liczy od 1 do 20 ha, 32,3% od 10 do 20 ha, 12% od 20 do 30 ha. Przeciętnie gospodarstwo liczy 15 ha. Nierozparcelowanych majątków jest jeszcze ok.40 tys.ha, nierozparcelowanych wsi pozostało 793,500 ha /4.944 wsi/. Rozparcelowano po wojnie 3.149 wsi o obszarze 843.753 ha. Ok. 80% obszarów rolnych zajmują obecnie osiedla pojedyncze, zaś ok.20% wsie.

W 1932 r. eksportowała Litwa ok.530 tys. sztuk nierogacizny. Produktów mlecznych eksportowała Litwa w 1932 r. na sumę 44 milj. litów.

Ok.90 tys.gospodarstw dostarczało mleka do spółdzielni mleczarskich.

Litwa ma jeszcze dużo możliwości i niewyzyskanych źródeł zarówno fizycznych, jak psychicznych. Z otuchą przeto na przyszłość zmierzać powinna Litwa drogą usilnej pracy do wniesienia do skarbca ludzkości zdrowych pierwiastków.-

Z j a z d I z b y R o l n i c z e j ."Liet.Aidas" Nr.79/V.33/:Zjazd przedstawicieli Izby Roln.rozpoczął się 4.IV r.b.w sali Izby Roln. Po otworzeniu zebrania sprawozdanie z działalności zarządu Izby złożył p.Kurkauskas: W r.ub.zarząd Izby opracował obszerny plan prac lecz wobec trudności finansowych i gospodarczych nie było możliwe wszystkie je zrealizować.Dzięki staraniom zarządu w marcu r.b. została przyjęta przez rząd nowa ustawa,na mocy której wystawione na licytację gospodarstwa nie mogą być sprzedawane poniżej ~~xxxx~~ 50% ceny-ustalonej przez specjalnie w tym celu wyłonioną komisję.Zarząd wystarał się o ulgi przy spłacaniu pożyczek,zaciągniętych przez rolników podczas nieurodzaju w 1928 r.Spłata została rozłożona na raty: 25% - 1 grudnia 1931 r.,25% 31.XII.32 r.,25% 1.XII.33 r.,25% 1.XII.1934 r. Zarząd starał się urozmaicić eksport. M.in.opracowano projekt plantowania cykorji.Warunki klimat.dla hodowli cykorji są w Litwie pomyślne, jest więc nadzieja,że nowa gałęź produkcji rolnej będzie miała powodzenie. Pomyślnie rozwijają się "kółka młodych rolników". W ub.r. było ich 270 z 5.000 członkami, obecnie zaś 432 z 12 tys.członków. Przedstawiciele Izby brali udział w pracy Komisji M-stwa Oświaty nad zmianą programu szkół początkowych.Czas trwania nauki w tych szkołach przedłużono do 6 lat.Sprawę przymusu ubezpieczenia robotników rolnych uchwalono przekazać samorządom.Zmniejszono zapomogi za utrzymywanie rozpłodników,gdyż system ten okazał się mało praktycznym.Obecnie za utrzymywanie ogierów dają się zapomogi w wys.60 lt.oraz za byki 30 lt. W r.ub.starano się o ulepszenie rasy owiec i zakupiono 63 barany. Izba posiada 88 agronomów,23 instruktorów drobnych gałęzi gospodarstwa, 140 kontrolerów bydła oraz 17 techników budowlanych.Bilans Izby za r.ub.wynosił 1.570.365 lt.,zapomoga rządu - 5 milj.lt.została rozdzielona następ.:a/na administrację Izby Roln.595.678 lt.,b/na opłatę specjalistów przy Izbie Roln.839.162 lt.,c/na wydawnictwa 149.735 lt., d/na szkoły rolnicze 1.022.459,e/na podnoszenie kultury rolnej 1.345.162,f/na organizacje rolnicze 887.547 litów.

Wielu rolników zwraca się z zapytaniem o jakość maszyn rolniczych importowanych z Rosji Sowieckiej.W tym celu powołano specjalną komisję, która obecnie ukończyła badania. Jej zdaniem, żniwiarki, kosiarki, brony, kultywowary i siewniki stawianym wymogom czynią zadość, to też ze względu na ich niską cenę, można je polecać. Natomiast grabie konne i pługi pod wz ględem trwałości i jakości pozostawiają wiele do życzenia.

W międzyczasie przybył na zebranie minister Rolnictwa J. Aleksa, który wystąpił z dłuższem przemówieniem. Mowę swoją rozpoczął minister stwierdzeniem, iż kryzys gospodarczy i finansowy nie zbliża się ku końcowi lecz coraz bardziej pogłębia się. M.in. dowodzi tego spadek dolara, jaki ostatnio miał miejsce. Państwa bronią się przed kryzysem wzniesieniem murów celnych, kontyngentami. Wszystko to mocno dotknęło eksport litewski. Naprężone stosunki panują również w dziedzinie politycznej. Obecna sytuacja w Niemczech przypomina Rosję w latach 1917-18. Wszystko każe raczej przypuszczać,

że kryzys minie nie tak prędko. Dlatego też należy przygotować się do uporczywej i trwałej walki. Mówiąc o znaczeniu czynnika psychicznego w przeżywanej obecnie przez rolnictwo chwili p.minister wspomniał m.in.,iż tak doniosła ta zasada własności w 1918-20 i 1926 r. była mocno podważona.

Po tych uwagach p.minister dał przegląd obecnego stanu litewskiej gospodarki rolnej.

W obecnej chwili pozostaje do rozparcelowania 40 tys. ha ziemi. Ponieważ jednak są to mniejsze posiadłości, latem r.b. rozparceluje się ok.5 tys.ha. Ciekawe są dane statystyczne o dostarczonej przez każdy powiat w ciągu roku ilości świń z każdego ha. I tak: wyłkowyszkowski dostarczył 227 sztuk, kłajpedzki 196 sztuk, trocki tylko 15. Gdyby każdy powiat mógł poszczycić się taką produkcją, to w ciągu roku Litwa mogłaby wywieźć 1.1/2 miljona świń na sumę 100 milj.litów. Podobnie jest z innemi gałęziami produkcji rolnej. Należy jednak zwrócić uwagę i na nowe źródła eksportu.

Po przemówieniu ministra Rolnictwa wysłuchano sprawozdania komisji rewizyjnej oraz zatwierdzono budżet na 1933 r. w sumie 495.292 lt., z tego wypada na wydawnictwo pism rolniczych 30.823 lt., na stacje doświadczalne 71.480 lt., na opłacenie długów 22.500 lt. i t.d.

W drugim dni obrad zjazdu składały sprawozdania komisje:oświatowa, mleczarska, meljoracyjna i ekonomiczna. W wyniku dłuższych dyskusyj nad złożonemi sprawozdaniami uchwalono zwiększyć liczbę zimowych szkół rolniczych oraz uruchomić 1 - 2-letnie kursy rolnicze. Pozatem wyrażono życzenie, aby w 6-cioletnich szkołach początkowych wykłady rolnictwa były prowadzone przez agronomów. Mając na względzie, że obecnie eksport litewski oparty jest głównie na bekonach, maśle i jajach, postanowiono zwrócić się do rządu z prośbą o dalsze utrzymanie cen tych produktów. Zarządowi polecono poczynić starania, żeby za wzorowo utrzymane łąki i pastwiska były wydawane premje. Zwrócono uwagę na niedostateczną kontrolę lnu. Aby zapobiec coraz częściej zdarzającym się wypadkom licytacyj gospodarstw rolnych, postanowiono poczynić odpowiednie kroki u rządu i w Banku Ziemskim, żeby niespłacone w terminie pożyczki nie były egzekwowane drogą licytacyj.-

O s t a t e c z n e d a n e o u r o d z a j u w 1 9 3 2 r. "Lietuvos Aidas" Nr.55 /V.1933/:Ostateczne dane urodzaju w Litwie w r.1932-gim w porównaniu z r.1931-szym przedstawiają się następująco:

Nazwy	1932 r.	1931 r.
	/w tonnach/.	
żyto	568,655	409,392
pszenica	213,545	186,470
jęczmień	238,950	241,345
owies	356,380	410,265
groch	54,005	59,180
siemię lniane	15,890	25,487
przędza lnu	14.262	21.150
kartofle	1.918.000	1.996.165
buraki zwykłe	1.096.015	738,558
buraki cukrowe	120.000	45.000
koniczyna	1.648.760	1.338.150
słoma	3.378.805	3.101.381
siano	1.349.045	1.146.005

D z i a ł a l n o ś ć o r g a n i z a c y j r o l n i c z y c h. w L i t w i e ."Lietuvos Aidas" Nr.85./V.1933/:Ostatnio odbyły się w Kownie zjazdy blisko 15-tu organizacyj rolniczych na Litwie. Główniejsze z tych organizacyj są następujące: T-stwo Hodowli Koni Lżejszej Rasy, T-stwo Hodowli Koni Rasy Ardeńskiej, T-stwo Hodowli Świń, T-stwo Poprawy Miejscowego bydła, Towarzystwo Hodowli Bydła Holenderskiego, Towarzystwo Hodowli Owiec, Towarzystwo pszczelarskie i t.d.

"D z i e ń K o w i e ń s k i" o s y t u a c j i r o l n i c t w a. "Dzień Kowieński" Nr.66 /V.33/:Zadłużenie rolników w Litwie, wynoszące w instytucjach bankowych ok.250 milj.litów, więc około 58 litów na hektar, nie jest zbyt wysokie w zestawieniu z sytuacją w innych krajach, gdzie wynosi ono od 100 /w Polsce/ do 1500 /w Niemczech/ litów na hektar, jednak położenie rolników zadłużonych jest bardzo ciężkie, zwłaszcza w wypadkach długów prywatnych. Przy porównaniu zadłużenia hektara w Litwie i innych krajach należy brać pod uwagę różnicę zdolności kredytowej gospodarstw, zależną od poziomu kultury rolniczej. W Litwie jest on znacznie wyższy niż w Polsce lecz nie da się porównać z poziomem gospodarstw niemieckich.

Tak, czy inaczej rolnictwo litewskie przeżywa niezmiernie ciężki okres, czego dowodzą nader liczne licytacje gospodarstw, pozbawiające właścicieli warsztatów pracy i środków do życia. Najgorszem jednak zjawiskiem jest częsty obecnie brak nabywców na sprzedawane z przetargów mienie, które wskutek tego idzie nieraz zabezcen ze szkodą zarówno dla dłużnika, jak wierzycieli.

Dążąc do zaradzenia temu, wydano ustawę tymczasową, według której oceny sprzedawanej z przetargów nieruchomości dokonywać będzie komisja z trzech osób z urzędu, nie zaś zainteresowani, jak bywało dotychczas, po niedojściu zaś pierwszej licytacji do skutku, nieruchomość nie będzie mogła być sprzedana taniej niż za połowę ustalonej przez komisję ceny.

S y t u a c j a r o l n i k ó w l i t e w s k i c h ."Rytas" Nr.67. /V.33/:M-stwo Rolnictwa wydało okólnik, w którym wskazuje, iż pomimo stosunkowo łagodniejszego przebiegu kryzysu w Litwie, sytuacja rolników litewskich jest obecnie bardzo trudna. Najgorzej naturalnie przedstawia się sytuacja tych rolników, którzy posiadają długi prywatne.

Rolnicy z zazdrością spoglądają na urzędników państwowych, którzy, ich zdaniem, pobierają duże wynagrodzenie za pracę. Urzędnicy są innego zdania, jednak winni w sposób ostrożny i ludzki załatwiać sprawy zgłaszających się do nich rolników.

Chociaż w ogólności w ciągu ostatnich kilku lat leśniczowie i agronomowie zyskali uznanie ludności, jednak niewłaściwe zachowanie się poszczególnych jednostek zraża ludność. To też władze zmuszone są ostrzej karać wszelkie wykroczenia służbowe.

Wieśniacy uskarżają się, iż niektórzy urzędnicy specjalnie zbierają wiadomości o mających się odbyć licytacjach dobytku rolników i skupując go za bezcen, tegoż dnia sprzedają z zyskiem. Winni tak niecnych postępków muszą być usuwani od pracy państwowej i społecznej. Wogóle urzędnicy uprawiający powyższy proceder mogliby sami zrezygnować z posad, by nie być usuniętymi i móc swobodniej uprawiać swe "zajęcie".

Powyższy okólnik M-stwo Rolnictwa rozesłało do wszystkich instytucyj, mających kontakt z prowincją.-

S p r a w a a g r o n o m ó w n a w s i ."Liet.Aidas" Nr.89 /V.33/: Zawód agronoma przed wojną uważany był za coś znacznie niższego, niż zawód księdza, doktora czy adwokata. Stopniowo jednak mylny ten pogląd na pracę agronomów ustąpił.

Gdy ucichła zawierucha wojenna znalazło się wielu młodych Litwinów, którzy po odbyciu studjów fachowych, z powołania poszli na prowincję litewską, by ją uczyć gospodarstwa. W wielu wypadkach ludność z nieufnością spoglądała na uczonych agronomów. Gdy jednak któryś z agronomów usiadł na wsi na własnym kawałku ziemi i przykładem swego gospodarstwa dowiódł całej pożyteczności nauki i umiejętnego jej zastosowania, wówczas wieśniacy zmienili swój pogląd na agronomów.

Zamiast wrogiego przedwojennego dworu, który wieśniaków traktował jedynie jako bydło robocze, dziś znaleźli się energiczni młodzi inteligenci litewscy, którzy będąc synami wieśniaków, rozumieją ich potrzeby i prowadzą lud wiejski na nowe drogi gospodarki.

Ponieważ pomiędzy narodami rozgrywa się obecnie ostra walka gospodarcza, mogąca doprowadzić nawet do zatargów zbrojnych, przeto agronomi litewscy mogą być uważani za pionerów, walczących o dobro kraju w pierwszych szeregach.

D o k o ł a r e o r g a n i z a c j i z w i ą z k ó w s p ó ł d z i e l n i r o l n i c z y c h ."Lietuvos Aidas" Nr.87./V.1933/: Według statutu Lit.Zw.Spółdzielni Rolniczych "Lietukis" członkami związku mogą być spółdzielnie rolne, dążące do analogicznych celów, oraz podobne spółki i związki. W praktyce jednak przepis tem okazał się niedoskonałym. Np. w miejscowościach, gdzie organizacje spółdzielcze z jakichkolwiek względów zostały zlikwidowane, ludność w ciągu kilku lat nie może doczekać się utworzenia oddziału "Lietukisa".

W miejscowościach nieposiadających spółdzielni okręgowych "Lietukisowi" opłaca się utworzyć swój oddział, jednak oddział taki nie posiadając bliskiego kontaktu z centralą, staje się mało elastyczną placówką. W celu uniknięcia tych wad władze "Lietukisa" opracowały projekt zmiany i uzupełnienia statutu związku.

W myśl projektu "Lietukis" w celu niesienia pomocy wchodzącym w jego skład organizacjom kooperacyjnym i ich związkom, uzgadniania interesów producentów i konsumentów oraz organizowania produkcji, ma prawo zakładania oddziałów, utrzymywania i eksploatowania składów, magazynów, kantorów, agencyj, fabryk i innych przedsiębiorstw detalicznych i hurtowych i przy pomocy ich prowadzić handel i przemysł. Pozatem "Lietukis" ma prawo dopomagać ludności w zakładaniu organizacyj spółdzielczych oraz kontrolować działalność swych członków - organizacyj i udzielać instrukcyj.

Projekt przewiduje, iż członkami "Lietukisa" mogą być spółdzielnie rolnicze, inne spółdzielnie, związki i osoby fizyczne, dążące do analogicznych celów.

Osoba fizyczna, wstępując do "Lietukisa"będzie płaciła 5 lt. wpisowego i 50 lt. jako udział.

Odpowiedzialność osoby fizycznej ustala się w wysokości wszystkich jej wkładów i pięciokrotnej wartości jednego udziału. Działalność "Lietukisa" kontrolować będzie rada nadzorcza.

B u d ż e t t - s t w a "P i e n o c e n t r a s" n a 1 9 3 3 r. "Liet.Aidas" Nr.78 /V.1933/:Rada t-stwa "Pienocetras" zatwierdziła bilans na r.1933 xx w wys. 7.835.570,98 litów.

Na aktywa złożyły się następujące pozycje:dłużnicy - 2.408.133,5 lt., pewne otrzymywane weksle - 2.185.308,39 lt., nieruchomości - 1.340.600 lt. i towary - 689.789 litów. Rachunki pozabilansowe w dn.1.I.1933 r. wyniosły 4.173.051,49 lt. Obrót towarów w ciągu 1932 r. wyniósł - 45.182.418,12 lt.

Eksport masła wyniósł - 36.045.597,50 lt., zaś jaj - 1.033.853,84 lt. Preliminarz budżetowy w "Pienocentras" Rada zatwierdziła w wys.966.000 litów.

D z i a ł a l n o ś ć "P i e n o c e n t r a s a". "Echo" Nr.72/V.33/: Pomimo trudnej sytuacji na rynkach niemieckich, eksport masła litewskiego do Niemiec nie napotyka większych trudności. Ostatnio "Pienocentras" wywiózł do Niemiec znaczną ilość masła. Ceny masła na rynkach niemieckich nie ustępują cenom na innych rynkach europejskich. W związku jednak z żądaniami agrarjuszy niemieckich można oczekiwać utrudnienia lub nawet zupełnego zamknięcia eksportu masła do Niemiec.

Wprowadzenie wygórowanych ceł importowych na jaja, zupełnie uniemożliwiło eksport jaj do Niemiec. Sytuację ratują nowe zamówienia na jaja z Czechosłowacji i Szwajcarji. Swojego czasu projektowano obniżenie cen mleka w Kownie. Dopóki jednak nie nastąpi zniżka cen masła, nie można obniżać cen mleka.

"Pienocentras"zamierza przeprowadzić akcję propagandową w kierunku zwiększenia konsumcji masła w kraju, gdyż, jako produkt tani może ono stać się jednym z podstawowych środków pożywienia. W związku z niezbyt pomyślną konjunkturą w zakresie eksportu masła,projektowana budowa nowych maślarni nie jest aktualna. Pomimo to istniejące już maślarnie zostaną udoskonalone i rozszerzone.

W bież.sezonie"Pienocentras" postanowił rozpocząć produkcję lodów i kefiru, w związku z czem nabył potrzebne maszyny. Sprzedaż lodów uskuteczniona będzie w magazynach oraz wózkach "Pienocentrasa". Konsumcja lepszych gatunków sera na rynkach krajowych stale wzrasta, w związku z czem "Pienocentras" postanowił rozszerzyć tę gałęź produkcji. W pierwszym rzędzie wyrabiane będą sery szwajcarskie.

Dzięki zwiększeniu się popytu w Palestynie i Anglji na litewskie masło koszerne, eksport tego artykułu będzie rozszerzony.-

P r o d u k c j a s e r ó w w "P i e n o c e n t r a s". "Liet. Aidas" Nr.65 /V.33/: W r.b. "Pienocetras" rozpoczął produkcję serów, a w czerwcu r.b. zamierza rozpocząć ich eksport zagranicę.

Narazie jednak "Pienocetras" uruchomił zaledwie 4 syrowarnie.-

D o r o c z n y z j a z d T-s t w a "P i e n o c e n t r a s". "Lietuvos Aidas" Nr.92. /V.33 r./. Streszczenie:

Dn.25 kwietnia r.b. w Kownie odbyło się doroczne walne zgromadzenie pełnomocnych członków związku spółdzielni mleczarskich "Pienocentras". Zgromadzenie otworzył prezes p.J.Glemża. Na wstępie prezes Glemża odczytał wyczerpujące sprawozdanie z działalności Związku za r.ub. Mówca stwierdził, że w r.ub. ceny produktów mlecznych, mięsa i jaj w porównaniu z latami 1924-26 spadły o 50 proc., ceny zaś zboża, lnu i siemienia lnianego obniżyły się do 1/3. Ponieważ do tego dołączyły się ograniczenia importowe, stosowane przez państwa wywożące produkty mleczne, a wprowadzone w rozmiarach niebywałych od szeregu stuleci, sytuacja rolników-producentów stała się nader ciężka.

"Pienocentras" w r.ub. wywiózł zagranicę 9.280.914 kg masła, z czego do Niemiec 51,42% całego eksportu, do Anglji 39,79%, Belgji 5,49%, Francji 2,04% i do innych państw 1,27%. Nowych rynków, prócz Palestyny, w r.ub. nie znaleziono, gdyż obecnie wogóle ich niema.

Celem ułatwienia zbytu masła Związek zamierzał założyć zagranicą szereg agencyj, lecz z powodu różnych trudności obecnie swych przedstawicieli i kontrolerów posiada jedynie w Anglji, Francji, Belgji, Palestynie i w niektórych miejscowościach w Niemczech. Masło litewskie dzięki szybko postępującemu doskonaleniu się metod produkcji, zyskuje zagranicą uznanie i w związku z tem ceny są wyższe niż masło niektórych innych krajów.

Zbyt jaj w roku ub. również był wielce utrudniony z powodu podniesienia ceł przez Anglję i in.państwa. Pewną część eksportu jaj skierowano w r.ub. do Czechosłowacji i Włoch. Ogółem w r.ub. Związek wywiózł zagranicę 8.757.360 sztuk jaj. Z tego do Anglji -35,9% całego eksportu, do Niemiec-32,8 %, Czechosłowacji - 19,4, Szwajcarji - 11% i do Włoch - 0,9%. Pomimo spadku cen i piętrzących się trudności, w r.ub. eksport masła w porównaniu do r.1931 wzrósł o 23,92%, jaj zaś o 81,9%. W roku ub. "Pienocentras" wywiózł 96% ogółu eksportowanego z Litwy masła, a wśród eksporterów jaj zajmuje również pierwsze miejsce. W roku ub. ogólny obrót s-ki wyrażał się cyfrą 45.182.418,12 lt.

Bilans na 1 stycznia r.bież. wynosił 7.835.570,98 lt, sumy zaś pozabilansowe - 4.173.051,49 lt. Za wywiezione masło otrzymano ogółem - 36.045.597,50 lt., za jaja zaś - 1.033.853,84 lit. Czysty zysk wynosi 117.593,45 lit.

Następnie krótkie przemówienie wygłosił przybyły na zgromadzenie premjer Tubelis, który wskazał na szybki rozwój zw."Pienocentras", grupujący obecnie przeszło 80 tys. producentów-dostawców, przeszło czwartą część ludności rolniczej kraju. Jest to jednak dopiero początek, gdyż wiele jeszcze pozostało do zrobienia w zakresie produkcji przetworów mlecznych, głównem zaś zadaniem jest tu obniżenie kosztów produkcji. Jak wynika z wygłoszonego następnie przemówienia dyrektora Dep. Rolnictwa, p.Wienożynskasa w r.1931 rząd dopłacił do eksportu masła 2.046.947,15 lt., a w r.1932 - 6.135.976,01 lit., oprócz zapomóg, udzielanych mleczarniom tytułem premij.

Czysty zysk w wys.117.593,45 lit. uchwalono podzielić jak następuje: 10,17% włączyć do kapitału zakładowego, 25,45% do kapitału zapasowego, 13,29% przeznaczyć na opłacenie podatku dochodowego, 33,24% na dywidendy, zaś 17,85% na rozszerzenie produkcji jaj.

W obradach wzięło udział 246 członków, przedstawicieli 148 spółdzielni mleczarskich. W drugim dniu obrad zjazdu "Pienocentrasa" rozważono preliminarz na r.b., który ustalono w wys.966 tys.lt., co zostało jednogłośnie przyjęte. Rozchody na r.b. przewidziano w sumie 895 tys.lt. W ciągu pierwszych 3 mies. r.b. w porównaniu do takiegoż okresu czasu w r.ub. eksport masła zagranicę zwiększył się o 30 proc., co daje podstawy do przypuszczenia, że eksport w r.b. nie będzie mniejszy od eksportu w r.ub. Ogółem w r.b. zamierza się wyeksportować zagranicę około 9 milj.kg masła, to też dochód operacyj handlowych przy eksporcie masła obliczono na 630 tys. lt. /po 7 c. od 1 kg/. Do tego dochodzi zysk z operacyj handlowych przy eksporcie jaj w sumie 870 tys. lt., z eksploatacji domów - 79 tys.lt. i ze sprzedaży nabiału i in.28 tys.lt.

W dalszym ciągu zjazd uchwalił powierzyć zarządowi zorganizowanie związku wzajemnych ubezpieczeń mleczarń od ognia i utworzenie w tym celu kapitału zakładowego przez zaciągnięcie pożyczki w sumie 100 tys. litów na przeciąg 5 lat. Wpisowe dla wstępujących do związku ustalono w sumie 10 lt., opłatę zaś członkowską - 100 lt. Każdy delegat rozporządza jednym tylko głosem, który nie może być odstąpiony. Pozatem upoważniono zarząd do korzystania z kredytów w Banku Litewskim i bankach zagranicznych w wys.10 milj.lt., do kupowania i zastawiania nieruchomości i ruchomości, do nabycia akcyj Lit.Banku Spółdzielczego za sumę do 10 tys.lt. oraz s-ki "Mydło litewskie" do wys.10 tys.lt. oraz do wstąpienia w charakterze członka do Litewskiego T-stwa Studjów Ekonomicznych.

"Tautos Ukis" o produkcji nawozów sztucznych. "Tautos Ukis" Nr.4 z 1933 r. Art.p.t. "W sprawie produkcji nawozów sztucznych". Streszczenie:

Rolnicy litewscy zakupują corocznie 65-90 tys.tonn nawozów mineralnych, wydając na ten cel 7-10 milj.lt. Jest to bardzo poważna pozycja importowa. Ekonomiści litewscy pragnęliby znaleźć sposób zmiejszenia tej pozycji. W ostatnich czasach przy rozpatrywaniu możliwości wyzyskania energji elektrycznej w związku z zamierzoną budową hydroelektrowni, wyłoniły się wnioski odnośnie stworzenia fabryki dla produkcji nawozów azotowych.

Należałoby zachęcić rolników do wykorzystywania krajowych materjałów, które dostarczyć mogą dobrych nawozów oraz do wyzyskiwania t.zw. "nawozów zielonych".

Gospodarka hodowlana w Kraju Kłajpedzkim. "Lietuvos Aidas" Nr.87 z dn.20.IV.33 r.: Według danych statystycznych w r.1932-gim w Kraju Kłajpedzkim było 17.850 gospodarstw hodowlanych, a więc w porównaniu z r.1931-szym ilość gospodarstw hodowlanych zmniejszyła się o 433 gospodarstwa, czyli o 2,4%. W r.1932 Kr. Kłajpedzki posiadał 30.618, zaś w r.1931-szym 29.816 koni, a więc ilość koni wzrosła o 802 sztuki, czyli o 2,7%. W porównaniu jednak z r.1913 ilość koni zmniejszyła się o 4.922 sztuki, czyli o 13,8%. W r.1924 Kr. Kłajpedzki posiadał 36.190 koni, zaś w r.1928 - 28.755 koni. W ciągu 4 ostatnich lat ilość ponownie poczęła wzrastać. Ważną przeszkodą w hodowli koni jest brak wygodnego rynku zbytu.

W dn.1.XII.32 r. Kraj Kłajpedzki posiadał 76.929 sztuk trzody rogatej, czyli o 476 sztuk więcej niż w r.1931 i o 217 sztuk /czyli 0,3%/ więcej niż za czasów przedwojennych. Dane statystyczne wskazują, że ilość trzody przeznaczonej na ubój maleje, zaś ilość krów mlecznych wzrasta. W r.1922 Kraj Kłajpedzki posiadał 37.208 krów dojnych, zaś w r.1932 - 46.854 sztuk krów dojnych, a więc o 26,2% więcej. W r.1931 Kr.Kłajpedzki posiadał 121.546 świń, zaś w r.1932 zaledwie 96.202 świń. W r.1913 Kraj Kłajpedzki posiadał 140.255 świń, a więc o 31,4% więcej niż w r.1932.

Ilość ptactwa domowego w Kraju Kłajpedzkim w r.1932 w porównaniu z r.1931 zmniejszyła się o 9,672 sztuki, czyli o 2,9% , pomimo to jednak w porównaniu z r.1913 wzrosła o 47.000 sztuk, czyli o 17,2%. W r.1932 Kraj Kłajpedzki posiadał 9.915 ulów pszczelnych,a więc o 1.855 ulów /15,8%/ mniej niż w r.1913.

Na każde 100 ha w Kraju Kłajpedzkim przypada:

Nazwa	1932	1930	1929	1927
Koni	12,7	12,3	11,9	12,8
Rogacizny	31,8	31,6	27,7	28,6
Krów dojnych....	19,4	18,8	18,0	18,2
Świń...........	39,8	50,2	32,3	38,6

Eksport trzody z Kraju Kłajpedzkiego do Niemiec w ciągu 1932 r. przedstawia się następująco:

lata	konie	trzoda	cielęta	świnie
1932	74	3.106	8.976	13.616
1931	145	3.111	13.616	19.953
1930	189	4.625	17.099	37.535
1929	271	6.384	17.992	57.875
1928	413	7.826	18.184	41.682
1927	304	7.047	16.799	56.461

Powyższe zestawienie wskazuje, iż w ciągu ostatnich lat eksport trzody z Kraju Kłajpedzkiego do Niemiec ogromnie się zmniejszył. Według informacyj kontroli weterynaryjnej z Wielkiej Litwy do Kr. Kłajpedzkiego wwieziono: 3 konie, 2.533 sztuk trzody rogatej, 788 cieląt i 6.549 świń.

Nowe ceny masła. "Lietuvos Aidas" Nr.77 z dn.4.IV.33 r. Gabinet Ministrów w kwietniu ustalił następujące ceny na masło eksportowe zagranicę: za 1 kg I-go gatunku - 3,30 lt., za 1 kg masła II-go gatunku - 3,20 lt., za 1 kg masła III-go gatunku 3,05lt. Wysokość premij eksportowych za świnie pozostała nadal na poziomie 10 lt od jednej świni.

Ceny bekonów litewskich i estońskich. "Rytas" Nr.55 z dn.9.III.33 r. Według informacyj wiarygodnych, kupcy belgijscy podjęli rokowania z kupcami estońskimi w sprawie zakupu bekonów. Okazało się, iż kupcy belgijscy dlatego zwrócili się do Estonji, gdyż bekony estońskie są tańsze niż bekony litewskie.

Zakup nasion buraków cukrowych. Prasa kowieńska z drugiej połowy marca donosi, iż sp.akcyjna "Cukier Litewski" zakupiła już na r.b. 4 gatunki nasion buraków cukrowych, 2 gat na próbę i 2 na cele produkcyjne, a mianowicie - 35 tys.kg "Klein Wansleben" i 20 tys. kg "Dippe" marki 5. Nasiona te zakupiono w Niemczech, natomiast nasiona na próbę zakupiono w Czechosłowacji i Holandji, a mianowicie: 5 tys. kg "Dobrowice" i 1 tys. kg "Harmsen i Kulm". Ogółem zakupiono 61 tys. kg nasion. Producenci otrzymają nasiona wszystkich gatunków. Buraki wypielęgnowane z nasion zeszłorocznych cukrownia nie będzie przyjmowała.

Ilość majątków ziemskich w pow. kowieńskim i trockim. Prasa kowieńska z marca donosi, iż obecnie w pow. kowieńskim jest 65 majątków o powierzchni przeszło 80 ha, w których pracuje 332 ordynarjuszy, 483 in.robotników i 21 pracowników administracji. W pow.trockim majątków o powierzchni przeszło 80 ha nalicza się 25, w których pracuje 138 ordynarjuszy, 171 in.robotników i 7 pracowników administracji. Ogółem w obu powiatach znajduje się 90 większych majątków z 470 ordynarjuszami, 654 robotnikami i 28 członkami administracji.

Doroczne zebranie lit. T-stwa Rolnego Wzajemnych Ubezpieczeń. Prasa kowieńska z dnia 31 marca r.b. donosi, iż we środę dn.29 marca w Kownie odbyło się doroczne walne zebranie członków 1-go Litewskiego T-stwa Rolnego Wzajemnych Ubezpieczeń. Zebranie zagaił prezes Komitetu Nadzorczego p.B.Lutyk, zapraszając na przewodniczącego p.St.Michałowskiego, na sekretarza p.K.Butlera. Po uczczeniu przez powstanie zmarłych członków T-stwa, sprawozdanie z działalności T-stwa za r. ub. złożył członek Zarządu p.K.Janczewski. Sprawozdawca, charakteryzując ogólną działalność T-stwa, zaznaczył, iż pomimo różnych przeciwności, jak ogólny kryzys gospodarczy, przymus ubezpieczenia się w rządowem T-stwie asekuracyjnem dla osób otrzymujących pożyczkę w Banku Rolnym i t.p., ilość wydanych polis i liczba członków T-wa uległy zaledwie nieznacznej zniżce. Fakt ten dowodzi, że T-stwo jest oparte na zdrowych podstawach i ma przed sobą widoki pomyślnego rozwoju. Po dwuch latach pewnych trudności, wywołanych likwidacją większych pożarów z lat ubiegłych, T-stwo znowu wykazało większy zysk i wypłaci swym członkom 5 proc.dywidendy. Dane cyfrowe przedstawiają się, jak następuje: w roku sprawozdawczym T-wo posiadało 330 członków /352 w r.uprzed./, ilość wydanych polis wynosiła 459 /524/, suma ubezpieczeniowa wynosiła ogółem 10.195.639 lt., z czego na ruchomość wypadało - 652.780 lt., na nieruchomość - 9.542.859 lt. Tytułem premij pobrano ogółem 76.385 lt. /6.855 lt. za ruchomość i 69.529 lt za nieruchomość/. Ilość pożarów wyniosła 9, na ogólną sumę 11.745 lt. / w r.1931 było 5 pożarów na sumę 27.374 lt./, czysty zysk T-stwa wyraził się sumą 6.370 lt, kapitał zapasowy wynosił 63.153 lt. i wydatki administracyjne - 35.377 lt. Uzupełniające sprawozdanie złożył p.B.Lutyk, zaznaczając, że krytycznym rokiem dla rozwoju T-wa był r.1930, kiedy

zdarzyło się 14 pożarów i wypadło wypłacić poszkodowanym 125.901 lt. W ciągu dwuch lat ubiegłych T-wo musiało intensywnie pracować nad pokryciem tych strat i obecnie może znowu poszczycić się zyskiem i wypłacić swym członkom dywidendę. Wprowadzając oszczędności udało się wydatnie obniżyć koszta administracyjne, zmniejszając je z 56.309 lt w r.1930 do 35.377 lt w r.1932.

W dyskusji nad sprawozdaniem p.Michałowski podkreślił rozwój T-stwa i stwierdził zaufanie, jakiem cieszy się T-stwo wśród społeczeństwa. Mówca wyraził wreszcie podziękowanie władzom T-stwa za ich działalność. Po odczytaniu protokułu Komisji Rewizyjnej, wykazującego sumę bilansu na 31 grudnia 1932 r. - 167.766 lt., oraz wzorowość w prowadzeniu ksiąg i rachunków zebranie zatwierdziło sprawozdanie Zarządu. W dalszym ciągu bez dyskusji przyjęto odczytany przez prezesa Zarządu p.Sz.Borysowicza preliminarz na r.1933 w sumie 35.080 lt. Pozatem pomimo wspomnianej 5 proc.dywidyndy walne zebranie uwzględniając ciężką sytuację rolników uchwaliło dodatkową 5 proc.zniżkę premij. Obniżono również wysokość dotychczas pobieranego wpisowego o 6 proc. Wkońcu dokonano obioru ustępujących władz T-wa. Obecne władze T-stwa przedstawiają się następująco: Komitet Nadzorczy - pp.B.Lutyk i M.Babiański, E.Romer, A.Gintowtt, A.Siwecki,W. Komar; Zarząd - pp.Sz.Bory sowicz, K.Butler i K.Janczewski. Komisja Rewizyjna - pp.K.Kimont, W.Montwiłł i K.Narkiewicz.

Z j a z d d e l e g a t ó w Z w i ą z k u K o n t r o l i O b ó r. Prasa kowieńska z kwietnia donosi, iż dn.8.IV.33 r. odbył się zjazd Centralnego Związku Kontroli Obór. Zebranie zagaił prezes Związku p.Karp / z Liberyszek/ zapraszając do stołu prezydjalnego delegata z Birż p.Wodziunasa oraz p.Kurkaskasa. Następnie p.Karp złożył sprawozdanie z działalności Zarządu za rok ub. W styczniu r.b. upłynęło 10 lat od chwili uruchomienia pierwszych kółek kontroli, w ciągu tego czasu związek wyrósł w olbrzymią organizację, jednoczącą 2.919 członków z ogólną liczbą 33.661 krów. W r.ub. ilość członków zmniejszyła się do 2.700 z 27.000 krowami. Również spadła przeciętna wydajność bydła, która w r.1931 wynosiła 2.343 kg mleka na jedną krowę o średniej zawartości tłuszczu 3,76%,podczas gdy w r.ub. tylko 2.116 kg z 3,81% tłuszczu. Jednakże wydajność krów z każdym rokiem wzrasta, co dowodzi, że gospodarstwo mleczne Litwy z każdym rokiem postępuje naprzód. W r.1923 było tylko 5 krów o wydajności większej niż 4.000 kg mleka, obecnie takich krów jest już obecnie 1.200, w tej liczbie 11 o produkcji ponad 7.000 kg. Najwyższą wydajność w r.ub. osiągnęła krowa z obory Starego Dworu, której produkcja roczna osiągnęła 8.268 kg mleka i 3,93% czyli 283 kg tłuszczu. Największą wydajnością może poszczycić się obora p.Jakiełowicza z Zielonki, gdzie na każdą krowę wypadło 5.835 kg mleka i 3,75% /218,6 kilogramów tłuszczu. Związek posiada 145 kontrolerów oraz 8 instruktorów rachowców. Finansowy stan związku jest dobry, bilans za 1932 r. wyraził się cyfrą 78.811 lt. Zapomoga Izby Rolniczej w sumie 351.416 lt. została zużyta na opłacenie pensyj kontrolerom, organizowanie wystaw, kursów dojenia i t.d. W r.ub. zostało zorganizowane 38 kursów dojenia z 2.656 uczniami, oraz 20 kursów wzorowego doglądania krów.

W dalszym ciągu przedstawiciel Izby Rolniczej przedstawił projekt zmiany statutu Związku, zgodnie z którym Zw. będzie prowadził pracę w kierunku zwiększenia i ulepszenia produkcji mlecznej. Nowy statut został jednogłośnie przyjęty i z powodu tego nazwa Związku została zmieniona na: "Centralny Związek Hodowców oraz Kontroli bydła rogatego". Po wysłuchaniu sprawozdania komisji rewizyjnej i zatwierdzeniu budżetu na r.1933 w sumie 69.277 lt., przystąpiono do obioru Zarządu i komisji rewizyjnej. Do nowego zarządu weszli: pp. prof.Gajgatajtis, Karp, Petrajtis, Kurkauskas, Putwinskas, Vitkus i Mikołatis oraz pp.Bulviczius, Rogalski i Petrulis, jako kandydaci.

RYBOŁÓSTWO.

"Tautos Ukis" o znaczeniu rybołóstwa w gospodarce krajowej."Tautos Ukis" Nr.4 z 1933 r. Art.p.t."Znaczenie rozwoju rybołóstwa dla gospodarki krajowej".Streszczenie:

Dotychczas wody litewskie nie są odpowiednio eksploatowane. Tymczasem rybołóstwo mogłoby stanowić bardzo ważną gałąź gospodarki krajowej.

Najwięcej łapie się ryb wzdłuż wybrzeża kłajpedzkiego.Świadczy o tem tabelka poniższa:

	1932	1931	1930	1929	1928	1927
Ilość w tys.klg.	747,6	523,4	496,4	575,4	434,3	302,5
Wartość w tys.lt.	400,2	469,5	607,2	735,0	595,9	416,7

Wzdłuż wybrzeża Wielkiej Litwy również oddawna łowi się stosunkowo wiele ryb. Odbywa się to jednak w sposób bardziej prymitywny i na mniejszą skalę, mimo, że warunki dla rybołóstwa na wybrzeżu litewskiem nie są gorsze, niż w Danji. Mianowicie możnaby w ciągu roku złapać wzdłuż wybrzeża litewskiego ok.200 milj.kilo ryb. Obliczenie to wykonał Duńczyk specjalista p.Moeller.

Obfituje w ryby Zatoka Kurszańska, stanowiąca 41,292 ha powierzchni dla rybołóstwa. Zatoka ta dostarcza właśnie największej liczby ryb. W ciągu ostatnich 6-ciu lat złapano w Zatoce Kurszańskiej ryb:

	1932	1930	1929	1928	1927
Ilość w tys.klg.	1.042,3	802,5	838,6	764,9	1.105,6
Wartość /tys.lt./	440,4	726,9	839,0	713,3	895,5

W porównaniu z latami przedwojennemi ilość ryb wyłowionych w Zatoce Kurszańskiej wzrosła. W Zatoce Kurszańskiej przebywają niemal wszystkie gatunki ryb litewskich wód słodkich. Zarówno w Zatoce Kurszańskiej, jak i na całem wybrzeżu litewskiem rybołóstwem się zajmują wyłącznie niemal rybacy zawodowi. W Kłajpedzie jest 10 towarzystw rybackich, liczących blisko tysiąc członków oraz szkoła rybołóstwa. Rybacy kłajpedzcy mają ok.30 statków rybackich.

Duże znaczenie dla rybołóstwa litewskiego stanowią też wody wewnętrzne /jeziora, rzeki i t.d./. Ogólny obszar jezior w Wielkiej Litwie dochodzi 62.230 ha, z czego 55.500 ha stanowi własność M-stwa Rolnictwa. Corocznie jeziora litewskie dostarczają ok.900 tys.klg. ryb.

Rzeki w Litwie Niepodległej stanowią przeszło 23 tys. ha obszaru, na którym można uprawiać rybołóstwo. Z liczby tej przeszło 10 tys. ha należy do M-stwa Rolnictwa. Rzeki dostarczają rocznie przeciętnie półtora milj. klg. ryb. Najbardziej rybną jest Niewiaża, oraz Niemen, zwłaszcza w powiatach: pogiegiowskim i szyłokarczemskim. Stawów jest na Litwie 2 tys. ha, z czego 376 ha należy do M-stwa Rolnictwa. Zdaniem specjalistów można na Litwie stworzyć do 50 tys. ha stawów. Obecnie stawy dostarczają ok.200 tys.klg. ryb rocznie. Głównie hoduje się w stawach karpie. Przy intensywnej gospodarce rybnej stawy mogłyby dać 100-150 klg. ryb z 1 ha.

Ogółem wyławia się ryb przeciętnie 3 i pół milj.klg. ryb rocznie, z tego 2/3 na obszarze Kłajpedy. Roczna wartość ryb wynosi 8,7 milj.litów. Przy racjonalnej gospodarce rybnej możnaby na Litwie wyłowić 2 - 3 razy większą ilość ryb.

Ryby dotychczas w ogólnym eksporcie litewskim zajmowały niepoczesne stanowisko. W ciągu 1924-1932 r. eksportowano głównie świeżą rybę ogółem na sumę 3.628.500 litów. W poszczególnych latach eksportowano:

Lata	tonn	w tys.lt.:	Lata	tonn	w tys.litach.
1932	206,4	215,5	1927	175,4	426,6
1931	186,9	298,6	1926	123,0	396,6
1930	172,7	379,4	1925	148,1	389,3
1929	100,0	257,5	1924	394,3	831,4
1928	135,3	433,7			

Jeżeli się uwzględni, że w roku ubiegłym ogólny eksport produktów żywnościowych wynosił 62.826,5 tonn na sumę 113.778,9 tys. litów, to łatwo zauważyć, że eksport ryb jest wprost minimalny.

W 1924-32 r. importowano ryb, śledzi i wogóle produktów żywnościowych:

Lata	Ryby. tonn.	Ryby. 1000 lt.	Śledzie. tonn.	Śledzie. 1000 lt.	Produkty Żywnościowe tonn.	Produkty Żywnościowe 1000 litów.
1932	301,4	245,8	10.916,7	4.235,1	65.295,0	17.145,5
1931	303,1	421,6	11.541,2	6.119,4	78.430,8	27.881,3
1930	294,1	476,8	15.411,0	9.404,2	85.796,0	38.866,9
1929	255,9	469,3	18.351,0	11.057,2	108.514,9	55.681,8
1928	269,9	436,5	14.596,3	8.756,3	84.403,3	50.749,6
1927	281,1	434,4	15.548,0	9.117,4	79.765,1	48.952,2
1926	176,4	349,8	14.244,8	8.306,3	79.577,2	44.797,6
1925	186,6	534,2	15.943,5	9.569,6	96.474,7	57.924,2
1924	138,0	545,7	10.073,1	5.688,4	64.193,1	37.591,1

Przeciętnie rocznie importowano ryb na sumę 450 tys.litów, śledzi zaś na sumę 8.500 tys. Oba te produkty stanowią niemal 1/5 część ogółu importowanych produktów żywnościowych. Jeżeli chodzi o ryby, to się importuje głównie ryby w stanie przetworzonym. W latach 1924-32 importowano ogółem ryb na sumę 3.914.100 litów, zaś śledzi na sumę 72.153.900 litów.

Należałoby dążyć do rozpowszechnienia spożycia ryb, a tem samem do podniesienia rybołóstwa, które mogłoby stanowić ważną gałęź gospodarki krajowej.-

L A S Y.

P r o d u k c j a m a t e r j a ł ó w l e ś n y c h w L i t w i e.-"Lietuvos Aidas" Nr.58 z dn.13.III.33 r. Streszczenie:

W ciągu 4-ch ostatnich lat Departament Leśny przygotował następującą ilość materjałów leśnych:

Nazwa sortymentu.	1928/29 metr.kw	1929/30 metr.kw	1930/31 metr.kw	1931/32 metr.kw
1.Belki sosnowe	102.233	162.965	142.425	168.457
2. " jodłowe	46.794	79.776	83.630	122.751
3. " brzozowe	1.041	1.773	1.152	1.541
4. " z olchy	5.769	9.930	10.233	6.906
5. " klonowe	2.307	4.243	3.948	2.931
6. " osinowe	1.246	1.181	825	688
7. " dębowe	313	2.633	1.518	4.464
8. Na opał	27	246	-	-
9.Karczów	6.653	9.741	10.555	13.225
10.Słupów telegraf.	3.742	6.055	5.359	6.119
11.Desek	-	33	67	-
12.Podkładów kolejowych	6.653	8.724	3.922	108
13.Na słupy do kopalń	1.775	6.918	7.556	551
14.Papierówki	27.016	63.309	48.924	8.823
15.Gontów	1.773	4.387	4.798	11.337
16.Drzewo opałowe	188.927	256.144	310.724	353.939
17.Pali	-	-	69	1.122
18.Słupów małych	-	541	31	114
19.Lasek	92	-	20	133
20.Opraw do wideł	9.982	19.899	15.596	19.235
21.Pni	13	70	150	-
22.Zgnilaków	10	98	-	-
O g ó ł e m	406.360	638.666	651.482	722.446

S p r a w a g o s p o d a r k i l e ś n e j. "Lietuvos Aidas" Nr. 58 z dn.13.III.33 r. Dyrektor Departamentu Leśnego p.S.Vociekauskis pisze: /Streszczenie/:

Sprawa oszczędności w gospodarce leśnej przedstawia się następująco: Pomimo wydania w r.1888 przez władze rosyjskie ustawy o oszczędności lasów, okupanci rosyjscy a potem niemieccy nie oszczędzali lasów litewskich.

To też z chwilą odzyskania niepodległości Litwa musiała zabezpieczyć swe lasy od dalszego trzebienia. Wydano specjalną ustawę /Vyr. Žin.Nr.9/ na mocy której lasy prywatne podporządkowano kontroli i opiece państwa. Większą część lasów litewskich stanowią lasy państwowe, które zajmują 750.000 ha, czyli 14% wszystkich lasów Wielkiej Litwy.

Lasy prywatne w Litwie stanowią około 10 % obszaru lasów państwowych. Porządkowanie lasów państwowych dobiega w Litwie ku końcowi, a już obecnie wyrąb nie przekracza przyrostu rocznego. Gospodarka lasów prywatnych normowana była narazie w drodze okólników, zaś w r.1926 zostały wydane przepisy o kontroli, opiece i zarządzie lasami prywatnemi, które zmienione w latach 1927 i 29 r. /Vyr.Žin.Nr.302 i 314/, obowiązują do dziś dnia. Na mocy tych przepisów państwowa administracja leśna dogląda wszystkie lasy prywatne z wyjątkiem: 1. lasów porastających na gruntach wydzielanych; 2. Lasów oddawanych osadnikom na cele reformy rolnej; 3. Lasów oddawanych na własność przy likwidowaniu serwitutów i wspólnych pastwisk leśnych.

Wyrębywanie lasów prywatnych, lub zamienianie młodych lasów na inne grunty /np.orne/, bez zezwolenia Departamentu Leśnego jest wzbronione. Natomiast koszenie łąk leśnych nie jest zakazane. Właścicielom lasów i norm niewywłaszczalnych, którzy zamiast gruntów ornych wzięli lasy, Dep.Leśny nie wydaje zezwoleń na obrócenie lasu na inny rodzaj gruntu. Paszenie trzody w lasach prywatnych z wyjątkiem lasów przerzedzonych przez wyręby, oraz porębów porastających młodym lasem do lat piętnastu nie jest wzbronione

Właściciele prywatni mają prawo wyrębywać swe lasy w sposób następujący: 1. Posiadacze obszarów leśnych nieprzekraczających 5 ha mają prawo dowolnie wycinać, z wyjątkiem lasów wziętych na mocy § 6 Ust. o ref.rol. zamiast gruntów ornych, oraz lasów zakupionych na mocy rozporządzenia wstępnego o Ref.Rol. od posiadaczy obszarów większych niż 25 ha; 2. Właściciele lasów od 5-ciu do 25 ha, oraz wszyscy, którzy na mocy § 6 otrzymali lasy /lecz nie większe niż 25 ha/ i którzy nie wycięli ustalonej normy leśnej, mają prawo dowolnie wycinać lasy iglaste i twardoliściaste w granicach 1/6 całego obszaru, zaś w lasach miękkoliściastych - 1/4 obszaru. Właściciel taki przed przystąpieniem do wyrębu, obowiązany jest zawiadomić o tem władze leśne, oraz podać stan swych lasów, lecz nie obowiązuje go uzyskanie zezwolenia. 8% opłacane na rzecz państwa od sprzedaży lasów w Litwie, z dniem 1 stycznia 1933 r. zostały zniesione. Wbrew więc twierdzeniom prasy opozycyjnej /"Rytasa"/, iż sytuacja właścicieli lasów w Litwie jest bardzo trudna, wypada stwierdzić, iż opieka nad lasami prywatnemi w Litwie wykonywana jest w sposób jaknajbardziej oględny.

T r a n s p o r t l a s u l i t e w s k i e g o d o K ł a j p e d y. "Rytas" Nr.55 z dnia 9.III.1933 r.: Dep.Leśny zobowiązał się wobec kłajpedzkiej firmy "I.G.Gerlach" dostawić w sezonie r.1932/33 około 22.000 metr.kw belek sosnowych i jodłowych, oraz wobec firmy "E.Appelhagen" dostawić 30.000 metr.kw. tegoż materjału. Przewóz tych materjałów rozpoczął się w początkach lutego i zostanie zakończony dnia 15-go czerwca. Pozatem drogą wodną tartakowi Gerlacha spławione zostanie 8.000, zaś Appelhagena 15.000 metr.kw materjałów leśnych. Ogółem więc dostawi się tym firmom 54.000 metr.kw belek sosnowych i 21.000 metr.kw jodłowych. Wreszcie tartakowi w Wieszkilach zostanie udzielone zezwolenie na wyrąb 40.000 metr.kw lasu.

B U D O W N I C T W O.

B u d o w n i c t w o w L i t w i e. "Lietuvos Aidas" Nr.77 z dnia 4.IV.33 r.: Naczelny inspektor budowlany w Litwie inż. Novickis wygłosił na zjeździe inżynierów miejskich i powiatowych obszerne sprawozdanie z prac Insektoratu Budowlanego. Inspektorat opracował już przepisy, dotyczące budowy kinoteatrów, uzdrowisk i zabudowań wiejskich. Prz Inspektoracie funkcjonuje Rada Budowlana, która z każdym rokiem rozwija swą działalność. W r.1931 w wyniku uchwał Rady Budowlanej zburzono w Litwie 389 zaś w 1932 - 431 domów.

W r.1932 wybudowano 82 mosty. Budowa mostów pochłonęła 769.510 lt. Rejestr inżynierów budowlanych wykazuje, iż obecnie Litwa posiada 215 inżynierów i 125 techników budowniczych. Inspektorat Budowlany zabiega o podniesienie poziomu wykładów architektury w Wyższej Szkole Technicznej, oraz dąży do utworzenia Kursów Geodezyjnych. Według informacyj Lit.Centr.Biura Statystycznego na cele budowlane wyasygnowano w r.1931-szym w Litwie 110 milj.lt., z czego prawie 55 milj.lt. przypadło na budowę domów mieszkalnych. W r.1932 w Litwie wybudowano 27 szkół, z czego 9 murowanych i 18 drewnianych. Budowa pochłonęła 175.000 lt. Dzięki pomocy władz lotniczych Inspektorat Budowlany zdobył fotograficzne plany 36 miejscowości. Jednym z najbliższych planów Inspektoratu jest uporządkowanie i upiększenie zabudowań wiejskich. W tym celu ma być zorganizowany zastęp malarzy, którzy otrzymają wskazówki w zakresie odmalowania w estetyczny sposób zabudowań wiejskich. Inspektorat pracuje także nad unormowaniem budownictwa w miasteczkach, oraz uprzystępnieniem zezwoleń na remonty w gminach. Pozatem Inspektorat zamierza przystąpić do propagowania surowców i różnych krajowych materjałów budowlanych, oraz troszczy się o wykształcenie niezbędnych kadr fachowych budowniczych. Wreszcie Inspektorat pracuje nad ułożeniem ustawy, któraby normowała budownictwo w miastach, miasteczkach i na prowincji.

O b n i ż e n i e c e n w b u d o w n i c t w i e. /o 50 %/. "Echo" Nr.73 z dn.17.III.33 r.: Według informacyj kowieńskiego wydziału budowlanego, sezon budowlany już się rozpoczął. W sezonie bieżącym zostanie podjęta dosyć duża ilość prac budowlanych, jednak nie dosięgną one tego poziomu na jaki wzniosło się budownictwo litewskie w r.1931. W wydziale budowlanym zarejestrowano pewną ilość projektów większych budowli w m.Kownie oraz na przedmieściu. Według obliczeń inżynierów, ceny i koszty w budownictwie w r.b. w porównaniu do lat 1928-31 spadły w Litwie o 50%.

D o k o ł a b u d o w y e l e k t r o w n i m i e j s k i e j w T e l s z a c h. Prasa kowieńska z kwietnia donosi, że telszewska rada miejska postanowiła przekazać firmie niemieckiej "Siemens Schuckert" budowę w Telszach elektrowni. Koszta budowy wyniosą 150 tys.lt. Rada miejska postanowiła zaciągnąć pożyczkę na cel budowy.

S P R A W Y S P O Ł E C Z N E.

P r o j e k t u s t a w y o u b e z p i e c z e n i u o d w y p a d k ó w n i e s z c z ę ś l i w y c h w I z b i e H a d l o w e j. Prasa kowieńska z dn.10 kwietnia r.b. donosi, iż Izba Hadlowa przystąpiła do rozpatrywania projektu ustawy o ubezpieczeniu od wypadków nieszczęśliwych. Izba Handlowa ma złączyć do projektu tej ustawy swe uwagi.

M i n i m u m k o s z t ó w u t r z y m a n i a w L i t w i e w l u t y m 1 9 3 3 r. Prasa kowieńska z dn. 18 kwietnia b.r. donosi, iż według danych Centralnego Biura Statystycznego minimum utrzymania jednej osoby w lutym wynosiło średnio 68 lt.miesięcznie.

I l o ś ć c z ł o n k ó w K a s C h o r y c h w L i t w i e. "Lietuvos Aidas" Nr.79 z dn.6.IV.33 r.: Ilość członków Kas Chorych w Litwie w dn.1 stycznia 32 r. wynosiła 34.804, zaś w dn.1 stycznia 1933 r. - 42.096. W tej liczbie 24.142 mężczyzn i 17.954 kobiet. Ilość członków Kas Chorych w Kownie wynosiła 17.619, w Szawlach - 4.927, Poniewieżu - 3.859, Telszach - 2.832 i powiecie kowieńskim - 2.766. Według wysokości zarobków w Kasie Chorych pierwsze miejsce zajmują osoby zarabiające 4 lt. dziennie. Liczba ich wynosi-21.286.-

R U C H L U D N O Ś C I.

E m i g r a c j a w m a r c u 1 9 3 3 r. Prasa kowieńska z 6 kwietnia r.b. donosi, iż w ciągu marca wyemigrowało z Litwy 121 osób. W tem 96 do Palestyny, 21 do Afryki Południ., 11 do St.Zjedn., 10 do Brazylji, 4 do Urugwaju, 3 do Argentyny i 2 do Kanady.

SAMORZĄDY.

Budżet samorządów miejskich na 1933 r. "Lietuvos Aidas" Nr.67./V.1933/:

WYDATKI ./w litach/

Nazwa wydatków działami	Olita.	Birże.	Kowno.	Kiejdany	Poniewież.
Ogólnoadministr.	35.507	41.174	805.535	39.261	134.261
rolnictwo	1.000	-	-	200	-
oświata, sztuka i kultura	28.454	25.974	1.084.033	25.751	123.831
opieka społecz.	16.596	21.875	1.020.192	6.913	86.497
zdrowotne	4.700	6.400	818.466	6.500	136.570
utrzymanie aresztów	1.300	-	1.500	2.620	8.480
policja samorządowa i państwowa	4.370	5.858	88.587	5.678	14.048
pobór rekrutów	-	45	9.535	70	1.582
komunikacja	1.700	6.450	721.000	8.500	111.500
porządki miejskie	11.780	18.250	726.163	14.500	81.603
ochrona przed pożarami	7.542	2.000	414.782	2.200	65.373
zobowiązania samorządów	5.084	32.568	1.165.000	46.102	76.157
potrzeby kredytowe	350	760	19.000	-	4.250
administracja majątkiem	2.434	2.130	285.883	830	16.344
ogółem zwycz.	120.817	163.488	7.159.707	159.125	860.625
og.nadzwyczajne	17.000	-	2.267.504	-	-
og.zwycz.i nadz.	137.817	163.488	9.427.211	159.125	860.625

	Szawle.	Marjampol.	Telsze.	Wiłkomierz.	Wyłkowyszki.	Ogółem
ogoln.administr.	150.000	63.725	41.624	73.028	41.993	1.426.538
rolnictwo	-	200	-	300	100	1.800
oświata sztuka i kultura	213.942	56.810	26.172	84.440	26.140	1.698.547
opieka społ.	228.705	29.130	11.322	40.560	10.000	1.471.794
zdrowotne	250.000	27.000	6.200	30.800	13.650	1.300.287
utrzym.aresztów	-	7.765	1.760	2.400	2.400	28.225
policja samorządowa i państw.	19.065	2.384	2.650	3.960	-	146.600
pobór rekrutów	1.100	1.000	80	500	200	14.112
komunikacja	-	18.800	27.217	17.500	31.522	944.188
porządki miejskie	134.765	47.800	11.220	56.530	14.625	1.117.266
ochrona przed pożarami	20.000	23.636	12.268	35.820	2.500	586.121
zobowiązania samorządowe	100.588	25.440	27.084	60.402	85.838	1.624.268
potrzeby kredyt.	2.762	-	500	-	600	28.228
administracja majątkiem	3.300	5.335	4.315	3.548	3.650	328.769
ogółem wydatki zwyczajne	1.124.227	309.026	172.412	409.793	236.218	10.715.738
og.wydatki nadzwyczajne	-	14.674	-	19.584	3.000	2.321.762
og.zwycz.i nadzwyczajne	1.124.227	323.700	172.412	429.371	239.218	13.037.500

Wydatków nadzwyczajnych przewidziano w tym roku o 222 tys. litów więcej. Wydatki nadzwycz. przeznaczane są na budowę domów /987.674 lity/, urządzenie zakładów /735 lt./, budowę kanalizacji i wodociągów /923.353 lt./, roboty publiczne /303 tys.litów/ i budowę kolejki miejskiej /w Kownie/ 100 tys.litów.

D O C H O D Y /w litach/.

Nazwy dochodów.	Olita.	Birże.	Kowno.	Kiejdany.	Marjampol.
Podatki od nieruchomości	228.833	21.655	1.130.000	33.739	73.500
Opłaty od handlu i przemysłu:					
a/zasadnicza opłata od handlu i przem.	9.450	9.400	301.101	7.703	22.400
b/podatek od zysku z handlu i przem.	19.250	30.000	1.230.000	15.500	33.450
c/podatek od szynkowni	10.806	6.660	144.350	5.912	11.595
d/inne podatki od handlu i przemysłu	100	-	201.600	1.100	-
og. opłat od handlu i przemysłu	39.606	46.060	1.868.051	31.215	67.045
Różne podatki	33.550	25.485	1.496.000	30.600	58.300
Opłaty	10.265	32.488	372.000	17.450	21.500
Od zakładów i instytucyj samorządowych	500	5.072	1.041.599	40.571	32.990
Dochody od majątków i kapitałów samorz.	11.263	9.596	1.420.781	320	56.245
zwrot długów i wydatków	300	614	17.420	-	4.000
Różne dochody	3.300	5.667	110.300	3.930	9.600
Nieprzewidziane	200	1.500	30.000	1.300	520
og. dochodów zwycz.	127.817	158.137	9.427.211	159.125	323.700
og. doch. nadzwycz.	10.000	5.361	1.931.090	-	-
og. dochodów zwycz. i nadzwyczajnych	137.817	163.488	11.358.301	159.125	323.700

	Poniewież	Szawle	Telsze.	Wiłkomierz.	Wyłkowyszki.	Ogółem
Podatki od nieruchomości	137.800	277.500	40.450	87.645	42.032	1.943.154
Opłaty od handlu i przemysłu:						
a/zasadn. opłata od handlu i przem.	25.500	61.500	9.600	12.000	15.400	473.654
b/podatek od zysku z handlu i przem.	75.000	142.000	14.200	25.000	28.300	1.612.700
c/podatek od szynkowni	10.000	26.000	8.100	14.000	13.000	251.413
d/in. podatki od handlu i przem.	7.360	10.150	700	1.320	500	223.830
ogółem opłat z handlu i przem.	117.860	239.650	32.600	52.320	57.200	2.561.607
Różne podatki	157.948	147.000	44.700	62.896	41.140	2.097.617
Opłaty	77.460	71.700	18.700	40.920	12.000	675.383
Od zakładów i instytucyj samorz.	196.498	236.345	7.290	30.825	62.556	1.664.246
Dochody od majątków i kapitałów samorządowych	61.396	99.805	15.295	115.596	17.390	1.807.686
Zwrot długów i wydatków	7.500	32.677	-	5.175	-	67.686
Różne dochody	14.300	17.550	7.600	10.000	5.000	187.247
Nieprzewidziane	4.000	2.000	500	4.000	1.000	46.020
og. doch. zwycz.	834.761	2.124.227	167.135	409.377	239.218	11.039.648
og. doch. nadzwycz.	26.164	-	5.277	20.000	-	1.997.852
og. doch. zwycz. i nadzwyczajnych	860.925	1.124.227	172.412	429.377	239.218	13.037.500.

B7